

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL – VECHЕ
ÎNCHIEIERE
ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN DATA DE 03 martie 2020
CURTEA CONSTITUITĂ DIN :
PREȘEDINTE : judecător SILVIU GABRIEL BARBU
GREFIER : RAMONA MARIANA LOREDANA BARBU

Pe rol soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de **reclamantul Fondul Proprietatea S.A.**, în contradictoriu cu **pârâții Guvernul României, S.C. Complexul Energetic Hunedoara S.A.**, în insolvență, în insolvency, en procedure collective, prin **administrator judiciar Expert Insolvență SPRL, Compania Națională de Transport a Energiei Electrice "Transelectrica" S.A. și S.C. Complexul Energetic Oltenia S.A.**, având ca obiect „*acțiune în constatare*”, precum și a cererii de intervenție accesorie în interesul pârâtului Guvernul României, formulată de **intervenientul Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.**

Dezbaterile în fond și susținerile orale ale părților au avut loc în ședința publică din data de 25.02.2020, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta, când Curtea, pentru a da posibilitate părților să depună concluzii scrise, în temeiul art. 396 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, a amânat pronunțarea la data de 02.03.2020, când având nevoie de timp pentru a delibera, în temeiul art. 396 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a amânat pronunțarea la data de 03.03.2020, când a hotărât următoarele :

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin Decizia civilă nr.2117/22.05.2018 Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a admis recursul declarat de reclamanta Fondul Proprietatea SA împotriva Sentinței civile nr.662/10.03.2015 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a de Contencios Administrativ și Fiscal, a casat în parte sentința atacată și a trimis cererea principală spre rejudecare la aceeași instanță, menținând soluția dată de instanța de fond cu privire la cererea reconvențională formulată de pârâta reclamantă SC COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA SA, însă a respins recursul declarat de pârâțul COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA SA împotriva aceleiași sentințe.

În motivarea deciziei, instanța supremă reține în esență faptul că inițial instanța de fond s-a limitat la analiza faptului dacă recurentul reclamant a suferit o vătămare numai prin prisma motivului de nelegalitate privind existența ajutorului de stat, fără a analiza și celelalte motive de nelegalitate invocate în cererea de chemare în judecată. Procedând astfel, prima instanță nu a lamurit pricina sub toate aspectele referitoare la legalitatea actului administrativ contestat, situație în care instanța supremă a constatat că sentința atacată nu răspunde exigențelor prevăzute de art.425 alin.1 lit.b Cpciv, fiind de natură să producă reclamantei o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin casarea sentinței și trimiterea spre rejudecare, apreciind că reclamanta a justificat o vătămare care să îi legitimeze solicitarea anulării actului administrativ atacat. În esență, ÎCCJ reține că reclamantul Fondul Proprietatea a suferit prejudiciu în contextul în care prin actul atacat – HG nr.138/2013 - a fost acordat un avantaj economic societăților CE Hunedoara și CE Oltenia, iar efectele adverse ale acestor avantaje s-au răsfrânt negativ asupra altor participanți la piața energiei, cum este cazul Hidroelectrica,

unde reclamantul Fondul Proprietatea are calitatea de acționar, faptul că reclamantul are calitatea de acționar și la CE Oltenia neavând relevanță în concret la speță din moment ce reclamantul Fondul Proprietatea a formulat cererea de chemare în judecată în calitate de acționar la Hidroelectrică. Ca atare, este sub autoritate de lucru judecat constatarea instanței supreme în sensul că reclamantul Fondul Proprietatea a justificat o vătămare prin adoptarea HG nr.138/2013.

La reluarea judecării în fond pe baza deciziei ÎCCJ menționate mai sus, Curtea de Apel București a pus în discuția părților cererile în probațiune în cadrul procedurii de rejudecare, ocazie cu care reclamanta a formulat cerere de sesizare a CJUE cu întrebare preliminară, precum și cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepție de neconstituționalitate. Pârâții au invocat excepția lipsei de interes a acțiunii **reclamantului Fondul Proprietatea SA**, iar pârâtul **SC Complexul Energetic Hunedoara SA** a depus cerere de suspendare a judecării cu referire la procedura insolvenței în care este implicată această societate pe acțiuni.

Reclamantul Fondul Proprietatea SA, în rejudecare, a precizat că, având în vedere considerentele Deciziei ÎCCJ nr. 2117/22.05.2018 prin care s-a dispus rejudecarea prezentei cauze, precum și cele discutate la termenul de judecată din data de 01.10.2019, este necesară formularea unei cereri de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu două întrebări preliminare care să clarifice dacă măsurile adoptate de statul român sunt conforme cu reglementările Uniunii Europene.

Ca atare, în temeiul art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, reclamantul a depus cerere de sesizare a CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE prin care solicită sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare referitoare la interpretarea Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), precum și a reglementărilor cu caracter obligatoriu adoptate de instituțiile Uniunii Europene:

"I. Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a doua societăți cu capital majoritar de stat:

- 1. acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și*
- 2. acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora,*

reprezintă ajutor de stat în înțelesul art. 107 TFUE, respectiv: (i) este o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, (ii) are caracter selectiv și (iii) poate afecta schimburile comerciale între statele membre?

În cazul unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art. 108 alin. (3) TFUE?;

- II. Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru două societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE?"*

În motivarea cererii, reclamantul susține următoarele:

I. Admisibilitatea cererii. Rolul și condițiile solicitării unei hotărâri preliminare. Efectele hotărârilor preliminare.

1. Conform dispozițiilor art. 267 TFUE:

„Curtea de justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- (a) interpretarea tratatelor;*
- (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;*

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în aceasta privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune".

2. Din analiza acestor dispoziții reiese că instanțele naționale pot apela la procedura hotărârii preliminare în cadrul oricărui tip de litigiu, indiferent de materia acestuia sau de procedura utilizată, în următoarele condiții:

- (i) solicitarea provine din partea unui organ cu atribuții jurisdicționale;*

(ii) obiectul interpretării este o prevedere de drept european sau un act al unei instituții europene, care are incidență în litigiul național;

(iii) instanța națională apreciază că o hotărâre preliminară din partea CJUE îi este necesară pentru a se pronunța asupra unei probleme incidente în cauza ce i-a fost dedusă spre soluționare.

1.1 Solicitarea provine din partea unui organ cu atribuții jurisdicționale

3. în cazul de față, îndeplinirea primei condiții nu comportă discuții.

1.2 Obiectul interpretării este o prevedere de drept european de care depinde pronunțarea hotărârii în litigiul național

1.2.1. Prima întrebare preliminară vizează nerespectarea dispozițiilor europene în materie de ajutor de stat - art. 107 și art. 108 alin. (3) TFUE

4. Interpretarea art. 107 și a art. 108 alin. (3) TFUE - în sensul analizării condițiilor ajutorului de stat și a necesității notificării acestuia, reprezintă o operațiune esențială întrucât vizează unul dintre motivele de nelegalitate ale HG nr. 138/2013 invocate de subscrisa.

5. Prin cererea introductivă, subscrisa am arătat că HG nr. 138/2013 reprezintă un ajutor de stat în favoarea CE Oltenia și CE Hunedoara, atât prin acordarea de acces garantat și prioritar la rețeaua electrică, cât și prin obligarea acestora la a furniza servicii tehnologice de sistem către Transelectrica.

6. Sistemul energetic național (SEN) trebuie să fie menținut într-un echilibru permanent. Transelectrica, în calitate de unic operator de transport și de sistem, prin intermediul Dispecerului Energetic Național, are obligația să se asigure că în orice moment se realizează un echilibru între producție și consum.

7. Operațiunile de echilibrare a SEN prin furnizarea de energie electrică suplimentară sau, dimpotrivă, limitarea producției, reprezintă așa numitele *servicii de sistem tehnologice*.

8. Aceste servicii sunt achiziționate pe bază de contract de la producători, la cererea Transelectrica. principalele componente fiind:

- *rezerva de reglaj primar de frecvență* - este reglajul automat descentralizat cu caracteristică statică, repartizat pe un număr mare de grupuri generatoare care asigură corecția rapidă (în cel mult 30 de secunde) a diferențelor între producție și consum la o frecvență apropiată de valoarea de consemn;

- *rezerva de reglaj secundar de frecvență-putere* - reglajul automat centralizat al frecvenței (puterii de schimb cu corecția de frecvență) pentru aducerea frecvenței/puterii de schimb la valorile de consemn în cel mult 15 minute;

- *rezerva de putere corespunzătoare reglajului terțiar*, compusă la rândul ei din:
  - *rezerva terțiară rapidă* - rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care sunt calificate pentru a realiza sincronizarea și încărcarea sarcinii în maximum 30 de minute, respectiv
  - *rezerva terțiară lentă* - rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care au timp de pornire și preluare a sarcinii mai mic de 7 ore.

9. Centralele vizate de HG 138/2013 nu operează continuu pentru că nu au cumpărători de energie care să le asigure funcționarea neîntreruptă.

10. Din punct de vedere tehnic, din cauza duratelor lungi de pornire, centralele de la CE Hunedoara cât și CE Oltenia nu ar putea presta anumite servicii de sistem decât în situația în care s-ar afla în funcțiune la momentul solicitării Transelectrica.

11. Totodată, pornirea centralelor generează costuri foarte mari. De altfel, nota de fundamentare a HG nr. 138/2013 menționează că cele două societăți vizate înregistrează costuri crescute „datorită faptului că nu pot funcționa în continuu, iar atunci când sunt oprite nu pot presta nici servicii tehnologice de sistem datorită duratelor lungi de pornire și a costurilor foarte mari”.

12. În vederea acoperirii acestor deficiențe, statul român, prin HG nr. 138/2013, a acordat un ajutor de stat printr-un *pachet complet*, care cuprinde accesul garantat la rețelele electrice și accesul prioritar la dispecerizare, precum și asigurarea că vor livra servicii tehnologice de sistem.

13.. În acest sens, HG 138/2013 stabilește prioritatea la dispecerizare a celor două societăți, corelativ cu „obligația” societăților de a furniza STS.

14. În concret, aceasta înseamnă că Transelectrica este obligată să achiziționeze servicii de sistem prioritar de la CE Hunedoara și CE Oltenia, cu nerespectarea ordinii de merit economic.

15. Acest beneficiu reprezintă în sine un ajutor de stat.

16. În absența prevederilor din HG 138/2013, STS ar fi fost achiziționate pe criterii de

CONFORM CU
ORIGINALUL

competitivitate, în funcție de prețul mai mic oferit Astfel, alte societăți, cum ar fi Hidroelectrică, ar fi livrat cu prioritate STS, în detrimentul CE Hunedoara și CE Oltenia, întrucât costul serviciilor tehnologice prestate de Hidroelectrică este mult mai mic.

17. Textul de lege răstoarnă ordinea de merit economic, conferind prioritate CE Hunedoara și CE Oltenia.

18. Mai mult decât atât, statul român a acordat celor două companii acces garantat la rețelele electrice.

19. Aceasta înseamnă că societățile vor livra cu certitudine o anumită cantitate de energie electrică (la o putere medie de 200 MW - art. 1 din HG 138/2013, respectiv 500 MW - art. 2 din HG 138/2013), astfel încât să le fie asigurată funcționarea continuă.

20. HG 138/2013 conferă societăților o "plasă de siguranță" în sensul că furnizorii de energie electrică vor fi obligați să cumpere parte din energia electrică pe care o livrează consumatorilor de la aceste entități.

21. Mecanismul accesului garantat a fost creat pentru energia regenerabilă, pentru a promova sursele de producție ecologice, nepoluante. Astfel, o anumită cantitate din energia care ajunge la consumatorii finali trebuie să fie, în mod obligatoriu, energie regenerabilă.

22. Statul român a transpus acest sistem în favoarea CE Oltenia și CE Hunedoara (care produc energie termo, poluantă), pentru a oferi mai multe beneficii celor două societăți, respectiv:

(i) vânzarea garantată a energiei electrice produse prin funcționarea continuă a centralelor;

(ii) reducerea costurilor pentru prestarea serviciilor de sistem, prin eliminarea costurilor cu pornirea centralelor;

(iii) producerea de energie la un preț mai bun (prin eliminarea costurilor cu pornirea centralelor) care poate fi vândută pe piața concurențială sau pe cea reglementată.

23. Ca atare, prin stabilirea acestor măsuri, cele două societăți beneficiază de un avantaj comercial în fața competitorilor, astfel încât instanța trebuie să verifice dacă măsura reprezintă ajutor de stat și dacă trebuia notificată Comisiei Europene.

24. Iar condițiile ajutorului de stat sunt prevăzute de art. 107 TFUE, în timp ce obligația de a notifica ajutorul de stat este reglementată de art. 108 alin. (3) TFUE, motiv pentru care această a doua condiție de sesizare a Curții este îndeplinită.

1.2.2. A doua întrebare preliminară se referă la respectarea dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr.72/2009/CE

25. Susține că HG. nr. 138/2013 a fost emisă în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea energiei, conform căruia: „*prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării*”.

26. Însă acest articol reprezintă în realitate o transpunere greșită a art. 15 alin. (4) din Directiva CE 72/2009, potrivit căruia:

„*Din motive de siguranța a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.*”.

27. Astfel, textul Directivei se referă la același tip de producători de energie - cei care folosesc ca sursă primară combustibili indigeni și are în vedere o limitare identică - la 15% din totalul energiei primare necesare pentru producția de energie electrică.

28. Totuși, există o mare diferență între Directivă și transpunerea sa: Directiva vizează o altă măsură excepțională, respectiv cea de acordare a priorității la dispecerizare, iar nu accesul garantat, așa cum prevede art. 5 alin. (3) din Legea energiei.

29. Dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directivă reprezintă un caz excepțional de competență a statului în adoptarea unei anumite măsuri pe piața de energie, respectiv acordarea de acces prioritar unor producători (în anumite condiții stricte).

30. Prin urmare, vorbim de o dispoziție excepțională, de strictă aplicare care permite exclusiv acordarea de acces prioritar, iar nu și a accesului garantat, reglementat prin HG nr. 138/2013.

CONFORM CU ORIGINALUL

31. Aceasta mai ales în contextul în care noțiunea de acces garantat este o noțiune autonomă, definită la pct. 60 din preambulul Directivei nr. 2009/28/CE conform căruia:

„(...) prin accesul garantat se asigură că toată energia electrică vândută și subvenționată beneficiază de acces la rețeaua electrică, ceea ce permite utilizarea unei cantități maxime de energie electrică din surse regenerabile de energie provenită din instalațiile conectate la rețeaua electrică”, iar art. 16 alin. (2) lit. b) menționează că „statele membre prevăd, de asemenea, fie accesul prioritar, fie accesul garantat la rețeaua electrică pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie”.

32. Observăm că accesul garantat este acordat doar în cazul energiei electrice produse din surse regenerabile, nefiind permisă pentru surse de energie neregenerabile, cum este cazul energiei produse de CE Hunedoara și CE Oltenia.

33. Prin urmare, acordarea accesului garantat pentru energia electrică produsă de cele două societăți pare să constituie o încălcare a dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE.

34. Pe cale de consecință, este necesară interpretarea dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE, pentru a stabili dacă, în temeiul acestui text de lege, un stat membru poate acorda acces garantat unor societăți care produc energie din surse neregenerabile. Practic, întrebarea pe care o pune este dacă accesul prioritar - reglementat de art. 15 alin. (4), implică și un acces garantat pe piață al energiei neregenerabile.

35. Cum Directiva nr 72/2009/CE este un act adoptat de o instituție a Uniunii Europene, condiția referitoare la interpretarea unei norme de drept european este îndeplinită și în cazul celei de-a doua întrebări preliminare.

1.3 Necesitatea sesizării CJUE

36. Pentru a determina necesitatea adresării unei întrebări preliminare, arata politica CJUE de a încuraja colaborarea cu instanțele naționale în scopul interpretării și aplicării uniforme a dreptului Uniunii Europene.

37. Chiar și în ipoteza în care consideră că problema supusă interpretării este suficient de clară, o decizie în sensul neformulării unei întrebări preliminare trebuie cântărită atent de instanța națională.

38. în acest sens, CJUE a arătat următoarele:

„16. în cele din urmă, aplicarea corectă a dreptului comunitar se poate impune în mod atât de evident încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile privind modul de soluționare a întrebării adresate. înainte de a concluziona că este vorba de o astfel de situație, instanța națională trebuie să fie convinsă că acest aspect se impune în mod la fel de evident și instanțelor naționale ale celorlalte state membre și Curții de Justiție. Doar în cazul în care aceste condiții sunt îndeplinite, instanța națională se poate abține să mai trimită această întrebare Curții de Justiție și poate să o soluționeze pe propria răspundere.

17. *Cu toate acestea, existența unei astfel de posibilități trebuie să fie evaluată în funcție de caracteristicile proprii dreptului comunitar, de dificultățile specifice pe care le prezintă interpretarea acestuia și de riscul divergențelor de jurisprudență în cadrul Comunității”.*

39. Această recomandare a Curții rezultă și din pct. 13 din Recomandările CJUE către instanțele naționale cu privire la trimiterea întrebărilor preliminare:

„o instanță națională poate, în special în situația în care se consideră suficient de lămurită de jurisprudență Curții, să decidă ea însăși cu privire la interpretarea corectă a dreptului Uniunii și cu privire la aplicarea acestuia la situația de fapt pe care o constată. Cu toate acestea, o trimitere preliminară se poate dovedi deosebit de utilă atunci când se ridică o nouă problemă de interpretare care prezintă un interes general pentru aplicarea uniformă a dreptului Uniunii sau atunci când jurisprudența existentă nu pare a fi aplicabilă unei situații de fapt inedite”.

40. Din cele de mai sus rezultă că instanța națională investită cu soluționarea unor litigii referitoare la aplicarea și interpretarea dreptului european este în fapt încurajată de CJUE să uzeze de posibilitatea de a formula o trimitere preliminară pentru a obține elementele utile de interpretare a dreptului Uniunii. Astfel, în ceea ce privește prima întrebare, necesitatea sesizării instanței CJUE este determinată de împrejurările cauzei, care se circumscriu unui ajutor de stat. Intervenția CJUE ar fi benefică pentru a analiza condițiile ajutorului de stat întrucât avantajul conferit producătorilor vizați de HG 138/2013 nu rezultă din simplul transfer al vreunei sume, a vreunui bun sau a vreunei alte valori, ci

CONFORM CU
ORIGINALUL

din mecanismul complex de funcționare a pieței energiei.

41. A doua întrebare vizează limitele aplicării dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva 72/2009 și, în concret, dreptul statului de a acorda acces garantat la rețele unor societăți de producere a energiei electrice din surse neregenerabile.

42. Niciuna din aceste probleme nu își găsește un răspuns neechivoc în art. 107-108 TFUE, în Directiva nr. 72/2009/CE sau în alte acte ale instituțiilor Europene.

43. Clarificarea acestor chestiuni prin mecanismul întrebării preliminare ar avea un impact pozitiv nu doar asupra prezentei cauze, ci în toate spețele similare la nivelul celor 28 de State Membre, asigurând astfel interpretarea unitară a dreptului Uniunii Europene.

II. Procedura de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene

44. Procedura transmiterii întrebărilor preliminare către CJUE este guvernată de:

- dispozițiile art. 93 - 118 din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Uniunii Europene (Regulamentul de procedură); și de

- Recomandările Curții de Justiție a Uniunii Europene în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare.

45. Conform acestor două acte, momentul adecvat pentru a efectua o trimitere preliminară intervine de îndată ce instanța națională constată că, pentru a putea soluționa cauza cu care a fost investită, este necesară o decizie asupra interpretării dreptului Uniunii.

46. In ceea ce privește forma și conținutul cererii adresate CJUE, aceasta trebuie să cuprindă:

- textul întrebărilor adresate Curții cu titlu preliminar;

- o expunere sumară a obiectului litigiului, precum și a faptelor pertinente, astfel cum acestea au fost constatate de instanța de trimitere, sau cel puțin o expunere a circumstanțelor factuale pe care se întemeiază întrebările;

- conținutul dispozițiilor naționale care ar putea fi aplicate în speță și, dacă este cazul, jurisprudență națională pertinentă;

- expunerea motivelor pentru care interpretarea solicitată este necesară în soluționarea cauzei cu care a fost investită instanța națională, respectiv a motivelor care au determinat instanța de trimitere să solicite interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii, precum și legătura pe care instanța de trimitere o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal.

48. De asemenea, dacă apreciază ca este în măsură să procedeze în acest sens, instanța de trimitere poate să expună succint și punctul său de vedere cu privire la răspunsul care trebuie să fie dat la întrebările adresate cu titlu preliminar.

În concluzie, având în vedere cele mai sus-arătate, solicită sesizarea CJUE cu următoarele întrebări preliminare:

I. *"Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a doua societăți cu capital majoritar de stat:*

1) *acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și*

2) *acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora, reprezintă ajutor de stat în înțelesul art. 107 TFUE, respectiv: (i) este o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, (ii) are caracter selectiv și (iii) poate afecta schimburile comerciale între statele membre?*

În cazul unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art 108 alin. (3) TFUE?;

II. *Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru doua societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE?"*

Reclamantul Fondul Proprietatea SA, în temeiul art. 13 alin. (3) C. proc. civ., a formulat Note de ședință cu privire la necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu întrebări preliminare relevante pentru soluționarea cauzei, reiterând expunerea situației de fapt și motivele cererii.

I. Obiectul litigiului și situația de fapt

1. Prin cererea de chemare în judecată formulată în prezentul dosar, Fondul

CONFORM CU ORIGINALUL

Proprietatea a solicitat anularea HG nr. 138/2013 *privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică.*

2. În concret, HG nr. 138/2013 a instituit o serie de măsuri care vizează centralele a doi producători de energie cu capital majoritar de stat, în speță CE Hunedoara și CE Oltenia, respectiv:

- acordarea de acces garantat pentru energia electrică produsă de cele două centrale la o putere de 200 MW pentru centrala termoelectrică Mintia din cadrul CE Hunedoara și la o putere de 500 MW pentru CE Oltenia;

- obligația Transelectrica de a asigura dispecerizarea cu prioritate a energiei produse de centralele sus-menționate și

- obligația celor doi producători de a furniza servicii tehnologice de sistem (STS) la o valoare a puterii de cel puțin 500 MW pentru CE Hunedoara, respectiv 600 MW pentru CE Oltenia.

3. În motivarea cererii de chemare în judecată, Fondul Proprietatea a invocat existența unui ajutor de stat ilegal acordat prin intermediul acestor dispoziții.

4. Sistemul energetic național (SEN) trebuie să fie menținut într-un echilibru permanent. Transelectrica, în calitate de unic operator de transport și de sistem, prin intermediul Dispecerului Energetic Național, are obligația să se asigure că în orice moment se realizează un echilibru între producție și consum.

5. Aceste servicii sunt achiziționate pe bază de contract de la producători, la cererea Transelectrica, principalele componente fiind:

- *rezerva de reglaj primar de frecvență* - este reglajul automat descentralizat cu caracteristică statică, repartizat pe un număr mare de grupuri generatoare care asigură corecția rapidă (în cel mult 30 de secunde) a diferențelor între producție și consum la o frecvență apropiată de valoarea de consemn;

- *rezerva de reglaj secundar de frecvență-putere* - reglajul automat centralizat al frecvenței (puterii de schimb cu corecția de frecvență) pentru aducerea frecvenței/puterii de schimb la valorile de consemn în cel mult 15 minute;

- *rezerva de putere corespunzătoare reglajului terțiar*, compusă la rândul ei din:

- *rezerva terțiară rapidă* - rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care sunt calificate pentru a realiza sincronizarea și încărcarea sarcinii în maximum 30 de minute, respectiv

- *rezerva terțiară lentă* - rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care au timp de pornire și preluare a sarcinii mai mic de 7 ore.

6. STS sunt achiziționate de Transelectrica - societate cu capital majoritar de Stat, în baza unei proceduri competitive care presupune ordonarea ofertelor depuse de producători în mod crescător, pornind de la cel mai mic preț ofertat, realizându-se astfel ordinea de merit specifică (OMS).

7. Sunt considerate câștigătoare prin metoda OMS, ofertele ale căror cantități însumate pe fiecare interval orar și pe fiecare categorie de STS egalează cererea făcută de Transelectrica.

8. Cu alte cuvinte, producătorii care au costuri scăzute de producție și implicit își permit să oferteze STS la prețuri competitive, sunt cei care furnizează, de regulă, STS.

9. Cele două centrale vizate de HG 138/2013 înregistrează costuri crescute de producție, ceea ce le face să nu funcționeze în mod continuu, neavând vânzări de energie în cantități atât de mari. Iar atunci când sunt oprite, scad considerabil șansele de a furniza STS din cauza timpului lung de pornire și a costurilor suplimentare pe care le implică repornirea agregatelor.

10. Ca atare, dacă s-ar fi respectat criteriile economice (OMS), CE Oltenia și CE Hunedoara nu ar fi ajuns să vândă STS.

11. În acest context, statul român a intervenit în avantajul celor două societăți prin acordarea unui dublu avantaj: (i) dispecerizarea cu prioritate însoțită de obligația de achiziționare a serviciilor STS, respectiv (ii) acordarea de acces garantat la rețelele electrice.

12. Cu alte cuvinte, statul a impus operatorului de sistem obligația de a achiziționa STS de la cele două societăți cu ignorarea reglementărilor competitive aplicabile.

CONFORM CU
ORIGINALUL

13. În viziunea Fondul Proprietatea, aceste măsuri conferă celor două societăți un avantaj economic selectiv, prejudiciind ceilalți producători de energie electrică de pe piață.

14. Mecanismul accesului garantat, creat pentru încurajarea producerii de energie din surse regenerabile, nepoluante, a fost deturnat de la finalitatea sa de către statul român, fiind acordat în favoarea a două societăți producătoare de energie din surse poluante.

15. Motivul acordării accesului garantat a fost menținerea funcționării continue a celor două centrale astfel încât acestea să fie capabile să producă energie la un preț redus și să furnizeze servicii tehnologice de sistem.

II. Cadrul juridic

II.1. Legislația națională

16. Relevanță în speță prezintă, în primul rând, Hotărârea de Guvern nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică prin care s-a acordat ajutorul de stat:

“Art. 1.- Se acordă *acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de centrala termoelectrică Mintia* aparținând Societății Comerciale Complexul Energetic Hunedoara - S.A., care să asigure funcționarea continuă a acesteia la o putere medie electrică de cel puțin 200 MW.

Art. 2. - Se acordă acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de Societatea Comercială Complexul Energetic Oltenia - S.A., care să asigure funcționarea continuă a acesteia la o putere electrică de cel puțin 500 MW.

Art. 3. - Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" - S.A., în calitate de operator de transport și sistem, are obligația de a asigura dispecerizarea cu prioritate a energiei electrice produse de centralele termoelectrice prevăzute la art. 1 și 2 în condițiile reglementărilor emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

Art. 4. - Pentru menținerea nivelului de siguranță a sistemului electroenergetic național, Societatea Comercială Complexul Energetic Hunedoara - S.A. are obligația de a furniza servicii tehnologice de sistem către operatorul de transport și sistem la o valoare a puterii electrice de cel puțin 400 MW, în condițiile reglementărilor emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

Art. 5. - Pentru menținerea nivelului de siguranță a sistemului electroenergetic național, Societatea Comercială Complexul Energetic Oltenia - S.A. are obligația de a furniza servicii tehnologice de sistem către operatorul de transport și sistem la o valoare a puterii electrice de cel puțin 600 MW, în condițiile reglementărilor emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

Art. 6. - Măsurile prevăzute de prezenta hotărâre se aplică în perioada 15 aprilie 2013- 1 iulie 2015.”

17. Arată că dispozițiile art 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012:

„(3) Prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării.”

18. Art. 70 lit. a) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prevede:
"Autoritatea competentă stabilește prin reguli tehnice și comerciale:

a) accesul garantat la rețelele electrice și dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență;”

13. Legislația Uniunii Europene

19. Art. 107 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene:

„(1) Cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

(c) Sunt compatibile cu piața internă:

(iv) ajutoarele cu caracter social acordate consumatorilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără discriminare în funcție de originea produselor;

(v) ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte

evenimente extraordinare;

(vi) ajutoarele acordate economiei anumitor regiuni ale Republicii Federale Germania afectate de divizarea Germaniei, în măsura în care acestea sunt necesare pentru compensarea dezavantajelor economice cauzate de această divizare. În termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, poate adopta o decizie de abrogare a prezentei litere.

(d) Pot fi considerate compatibile cu piața internă:

1.4 ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut, precum și a regiunilor prevăzute la articolul 349, avându-se în vedere situația lor structurală, economică și socială;

1.5 ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru;

1.6 ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun;

1.7 ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale și de concurență în Uniune într-o măsură care contravine interesului comun;

1.8 **alte categorii de ajutoare** stabilite prin decizie a Consiliului, care hotărăște la propunerea Comisiei."

20. Articolul 108 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene:

„(1) Comisia, împreună cu statele membre, verifică permanent regimurile ajutoarelor existente în aceste state. Comisia propune acestora măsurile utile cerute de dezvoltarea treptată sau de funcționarea pieței interne.

1.2.3. în cazul în care, după ce părților în cauză li s-a solicitat să-și prezinte observațiile, Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat nu este compatibil cu piața internă în conformitate cu articolul 107 sau că acest ajutor este utilizat în mod abuziv, aceasta hotărăște desființarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie.

În cazul în care statul în cauză nu se conformează deciziei în termenul stabilit, Comisia sau orice alt stat interesat poate sesiza direct Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin derogare de la articolele 258 și 259.

La cererea unui stat membru, Consiliul, hotărând în unanimitate, poate decide că un ajutor acordat sau care urmează să fie acordat de acest stat trebuie să fie considerat compatibil cu piața internă, prin derogare de la dispozițiile articolului 107 sau de la regulamentele prevăzute la articolul 109, în cazul în care o astfel de decizie este justificată de împrejurări excepționale. În cazul în care, în legătură cu acest ajutor, Comisia a inițiat procedura prevăzută la primul paragraf din prezentul alineat, cererea adresată Consiliului de statul în cauză va avea ca efect suspendarea procedurii menționate până când Consiliul se pronunță asupra acesteia.

Cu toate acestea, în cazul în care Consiliul nu se pronunță în termen de trei luni de la formularea cererii, Comisia hotărăște.

1.2.4. Comisia este informată în timp util pentru a-și prezenta observațiile cu privire la proiectele care urmăresc să instituie sau să modifice ajutoarele. În cazul în care apreciază că un proiect nu este compatibil cu piața internă în conformitate cu dispozițiile articolului 107, Comisia inițiază fără întârziere procedura prevăzută la alineatul precedent. Înainte de pronunțarea unei decizii finale, statul membru în cauză nu poate pune în aplicare măsurile preconizate.

(4) Comisia poate adopta regulamente privind categoriile de ajutoare de stat cu privire la care Consiliul, în temeiul articolului 109, a considerat că pot fi exceptate de la procedura prevăzută la alineatul (3) din prezentul articol."

21. Articolul 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE:

„(4) Din motive de siguranță a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.”

CONFORM CU
ORIGINALUL

22. Punctul 60 din preambulul Directivei nr. 2009/28/CE:

„(...) prin accesul garantat se asigură că toată energia electrică vândută și subvenționată beneficiază de acces la rețeaua electrică, ceea ce permite utilizarea unei cantități maxime de energie electrică din surse regenerabile de energie provenită din instalațiile conectate la rețeaua electrică.”

23. Articolul 16 alin. (2) lit. b) din Directiva nr. 2009/28/CE:

„Statele membre prevăd, de asemenea, fie accesul prioritar, fie accesul garantat la rețeaua electrică pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie”.

III. Necesitatea formulării cererii de întrebare preliminară

III.1. HG 138/2013 ridică probleme de compatibilitate cu reglementările europene în materie de ajutor de stat

24. Potrivit jurisprudenței CJUE, pentru ca o măsură adoptată de stat să poată fi calificată drept ajutor de stat, trebuie îndeplinite trei condiții cumulative:

- să fie finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat;
- să reprezinte un ajutor selectiv;
- să conducă la afectarea schimburilor comerciale dintre statele membre și la denaturarea concurenței.

25. În cazul în care aceste condiții sunt îndeplinite, ajutorul trebuie notificat Comisiei Europene, pentru ca aceasta să evalueze compatibilitatea sa cu piața internă. Ajutorul de stat care nu a fost notificat, dar este totuși implementat, reprezintă un ajutor de stat ilegal.

26. În speță, există elemente care indică îndeplinirea tuturor celor trei condiții enumerate anterior.

- **Condiția ca măsura să fie finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat**

27. Conform CJUE, pentru ca avantajele să poată fi calificate drept ajutoare în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, acestea trebuie, pe de o parte, să fie acordate direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și, pe de altă parte, să fie imputabile statului.

28. În ceea ce privește condiția ca avantajul să fie acordat direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat, noțiunea de „ajutor” include nu numai prestații pozitive precum subvențiile propriu-zise, ci și intervenții care, sub diverse forme, reduc sarcinile care grevează în mod normal bugetul unei întreprinderi și care, din acest motiv, fără să fie subvenții în sensul strict al termenului, au aceeași natură și efecte identice.

29. Noțiunea de finanțare din surse publice nu se limitează la transferul unor sume de bani de la bugetul de stat către beneficiarul ajutorului de stat, ci include și orice măsură luată de stat în exercitarea funcției sale publice în urma căreia beneficiarul obține venituri la care nu ar fi avut acces pe o piață concurențială.

30. În speță, prin acordarea accesului garantat la rețelele electrice prin HG 138/2013, CE Hunedoara și CE Oltenia pot obține dreptul de a vinde cu prioritate - înaintea concurenților - energia produsă.

31. Or, redirectionarea prin Hotărâre de Guvern a surselor de finanțare provenite din piața energiei către producători individualizați, reprezintă o formă de finanțare din surse publice.

32. De asemenea, pentru achiziționarea serviciilor tehnologice de sistem de la CE Hunedoara și CE Oltenia sunt folosite resurse publice aflate în patrimoniul Transelectrica, societate cu capital majoritar de stat.

33. În cazul companiilor cu capital de stat, Curtea a statuat că statul este în măsură, prin exercitarea influenței sale dominante asupra unor astfel de întreprinderi, să orienteze utilizarea resurselor lor pentru a finanța, dacă este cazul, avantaje specifice în favoarea unor întreprinderi.

34. Prin urmare, măsurile adoptate prin HG 138/2013 presupun măsuri pentru care se utilizează resurse de stat, adoptarea unei hotărâri de guvern fiind imputabilă statului român.

- **Condiția privind existența unui ajutor selectiv**

35. Centralele vizate de HG 138/2013 nu operează continuu pentru că nu au cumpărători de energie care să le asigure funcționarea neîntreruptă.

CONFORM CU ORIGINALUL

36. Din punct de vedere tehnic, din cauza duratelor lungi de pornire, centralele de la CE Hunedoara cât și CE Oltenia nu ar putea presta anumite servicii de sistem decât în situația în care s-ar afla în funcțiune la momentul solicitării Transelectrica.

37. Totodată, pornirea centralelor generează costuri foarte mari.

38. Nota de fundamentare a HG nr. 138/2013 menționează că cele două societăți vizate înregistrează costuri crescute „datorită faptului că nu pot funcționa în continuu, iar atunci când sunt oprite nu pot presta nici servicii tehnologice de sistem datorită duratelor lungi de pornire și a costurilor foarte mari”.

39. În vederea acoperirii acestor deficiențe, statul român, prin HG nr. 138/2013, a acordat un avantaj selectiv printr-un pachet complet, care cuprinde accesul garantat la rețelele electrice și accesul prioritar la dispecerizare, precum și asigurarea că vor livra servicii tehnologice de sistem.

40. În acest sens, HG 138/2013 stabilește prioritatea la dispecerizare a celor două societăți, corelativ cu „obligația” societăților de a furniza STS.

41. În concret, aceasta înseamnă că Transelectrica este obligată să achiziționeze servicii de sistem prioritar de la CE Hunedoara și CE Oltenia, cu nerespectarea ordinii de merit economic.

42. Acest beneficiu reprezintă un avantaj selectiv acordat celor două societăți.

43. În absența prevederilor din HG 138/2013, STS ar fi fost achiziționate pe criterii de competitivitate, în funcție de prețul mai mic oferit. Astfel, alte societăți, cum ar fi Hidroelectrică, ar fi livrat cu prioritate STS, în detrimentul CE Hunedoara și CE Oltenia, întrucât costul serviciilor tehnologice prestate de Hidroelectrică este mult mai mic.

44. Textul de lege răstoarnă ordinea de merit economic, conferind prioritate CE Hunedoara și CE Oltenia.

45. Mai mult decât atât, statul român a acordat celor două companii acces garantat la rețelele electrice.

46. Aceasta înseamnă că societățile vor livra cu certitudine o anumită cantitate de energie electrică (la o putere medie de 200 MW - art. 1 din HG 138/2013, respectiv 500 MW - art. 2 din HG 138/2013), astfel încât să le fie asigurată funcționarea continuă.

47. HG 138/2013 conferă societăților o "plasă de siguranță" în sensul că furnizorii de energie electrică vor fi obligați să cumpere parte din energia electrică pe care o livrează consumatorilor de la aceste entități.

48. Mecanismul accesului garantat a fost creat pentru energia regenerabilă, pentru a promova sursele de producție ecologice, nepoluante. Astfel, o anumită cantitate din energia care ajunge la consumatorii finali trebuie să fie, în mod obligatoriu, energie regenerabilă.

49. Statul român a transpus acest sistem în favoarea CE Oltenia și CE Hunedoara (care produc energie termo, poluantă), pentru a oferi mai multe beneficii celor două societăți, respectiv:

14.. vânzarea garantată a energiei electrice produse prin funcționarea continuă a centralelor;

15.. reducerea costurilor pentru prestarea serviciilor de sistem, prin eliminarea costurilor cu pornirea centralelor;

16.. producerea de energie la un preț mai bun (prin eliminarea costurilor cu pornirea centralelor) care poate fi vândută pe piața concurențială sau pe cea reglementată.

50. Ca atare, prin stabilirea acestor măsuri, cele două societăți beneficiază de un avantaj comercial în fața competitorilor.

- **Condiția privind afectarea schimburilor comerciale dintre statele membre și denaturarea concurenței**

51. Potrivit jurisprudenței CJUE, în vederea calificării unei măsuri naționale ca ajutor de stat nu este necesar să se stabilească un efect real al ajutorului asupra schimburilor comerciale dintre statele membre și o denaturare efectivă a concurenței, ci doar să se examineze dacă ajutorul este susceptibil să afecteze aceste schimburi și să denatureze concurența.

52. Nu este necesar ca întreprinderile beneficiare să participe ele însele la

CONFORM CU
ORDINARIILE

schimburile comerciale intracomunitare. Astfel, atunci când un stat membru acordă un ajutor unor întreprinderi, activitatea internă poate fi menținută sau intensificată, cu consecința că șansele întreprinderilor stabilite în alte state membre de a intra pe piața acestui stat membru sunt în acest fel diminuate.

47. Totodată, potrivit Curții, împrejurarea că un sector economic precum cel al energiei a făcut obiectul unei liberalizări la nivelul Uniunii este de natură să caracterizeze un efect real sau potențial al ajutoarelor asupra concurenței, precum și efectul acestora asupra schimburilor comerciale dintre statele membre.

48. În speța noastră, denaturarea concurenței reiese din efectele adverse ale măsurii în discuție care se răsfrâng asupra participanților la piața de energie, care sunt prejudiciați prin faptul că nu beneficiază de acces garantat la rețeaua de energie electrică. Singurii producători cărora le-a fost acordat acest drept sunt CE Hunedoara și CE Oltenia.

49. De asemenea, obligația Transelectrica de a achiziționa servicii tehnologice de sistem de la CE Hunedoara și CE Oltenia nu ține cont de prețul ridicat al energiei produse de cele două centrale, fiind înlăturate astfel criterii de competitivitate.

a) Încălcarea obligației de notificare a ajutorului de stat

50. În cazul unui ajutor de stat care nu a fost notificat, rolurile judecătorului național și cel al Comisiei Europene se împart la nivelul analizei condițiilor ajutorului de stat.

51. Pentru înțelegerea acestor roluri, trebuie făcută distincție între *existența* ajutorului de stat și caracterul său *compatibil* sau *incompatibil* cu concurența.

52. Pentru *existența* ajutorului de stat, trebuie îndeplinite condițiile analizate la punctele A-C.

53. Dacă o astfel de măsură afectează mediul concurențial, Comisia o va declara ajutor de stat *incompatibil*, iar, în caz contrar, va declara ajutorul *compatibil*.

54. Comisia este singura autoritate competentă să verifice cea de-a patra condiție - *compatibilitatea* ajutorului cu piața concurențială.

55. Față de competența exclusivă a Comisiei Europene și de efectele dăunătoare pe care le poate avea asupra concurenței, un ajutor de stat care nu a fost notificat Comisiei este calificat, *prin simplul fapt al nenotificării*, drept ajutor de stat *illegal*.

56. Față de toate cele expuse mai sus, apreciem că se impune formularea următoarei întrebări preliminare:

"Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a două societăți cu capital majoritar de stat:

(iv) acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de a achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și

(v) acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora, reprezintă ajutor de stat în înțelesul art. 107 TFUE, respectiv: (i) este o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, (ii) are caracter selectiv și (iii) poate afecta schimburile comerciale între statele membre?

În cazul unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art. 108 alin. (3) TFUE?"

57. Intervenția CJUE ar fi benefică pentru a analiza condițiile ajutorului de stat întrucât avantajul conferit producătorilor vizați de HG 138/2013 nu rezultă din simplul transfer al vreunei sume, a vreunui bun sau a vreunei alte valori, ci din mecanismul complex de funcționare a pieței energiei.

18. Încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE

58. Art. 5 alin. (3) transpune eronat art. 15 alin. (4) din Directiva CE 72/2009.

59. Astfel, cele două reglementări se referă la același tip de producători de energie - cei care folosesc ca sursă primară combustibili indigeni și au în vedere o limitare identică - la 15% din totalul energiei primare necesare pentru producția de energie electrică.

60. Totuși, există o mare diferență între Directivă și transpunerea sa: Directiva vizează o altă măsură excepțională, respectiv cea de acordare a *priorității la dispecerizare*, iar nu *accesul garantat*, așa cum prevede art. 5 alin. (3) din Legea energiei.

61. Dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directivă reprezintă un caz excepțional de

competență a statului în adoptarea unei anumite măsuri pe piața de energie, respectiv acordarea de acces prioritar unor producători (în anumite condiții stricte).

62. Prin urmare, vorbim de o dispoziție excepțională, de strictă aplicare care permite exclusiv acordarea de acces prioritar, iar nu și a accesului garantat, reglementat prin HG nr. 138/2013.

63. Aceasta mai ales în contextul în care noțiunea de acces garantat este o noțiune autonomă, definită la pct. 60 din preambulul Directivei nr. 2009/28/CE.

64. Iar art. 16 alin. (2) lit. b) menționează că statele membre prevăd, de asemenea, fie accesul prioritar, fie accesul garantat la rețeaua electrică pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie.

65. Observăm că accesul garantat este conferit doar în cazul energiei electrice produse din surse regenerabile, nefiind permisă pentru surse de energie neregenerabile, cum este cazul energiei produse de CE Hunedoara și CE Oltenia.

66. Prin urmare, acordarea accesului garantat pentru energia electrică produsă de cele două societăți pare să constituie o încălcare a dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE.

67. Pe cale de consecință, este necesară interpretarea dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE, pentru a stabili dacă, în temeiul acestui text de lege, un stat membru poate oferi acces garantat unor societăți care produc energie din surse neregenerabile, motiv pentru care propunem formularea următoarei întrebări preliminare:

„Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru două societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE?”

68. Practic, întrebarea pe care o punem este dacă accesul prioritar - reglementat de art. 15 alin. (4) din Directivă, implică și un acces garantat pe piață al energiei neregenerabile.

În concluzie, având în vedere cele mai sus arătate, vă solicităm sesizarea CJUE cu următoarele întrebări preliminare:

III. "Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a două societăți cu capital majoritar de stat:

(vi) acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de a achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și

(vii) acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora, reprezintă ajutor de: stat în înțelesul art. 107 TFUE, respectiv: (i) este o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, (ii) are caracter selectiv și (iii) poate afecta schimburile comerciale între statele membre?

În cazul unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art. 108 alin. (3) TFUE?”

IV. „Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru două societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE?”

Reclamantul Fondul Proprietatea SA, în temeiul art. 13 alin. (3) C. proc. civ., a formulat note de ședință cu privire la următoarele chestiuni:

1. excepția lipsei de interes invocată de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (Ministerul Economiei);
2. cererea de suspendare a Judecării cauzei formulată de Complexul Energetic Hunedoara SA ("CEH");
3. excepția de neconstituționalitate a art. 5 alin. (3) din Legea nr. 123/2012 formulată de Fondul Proprietatea.

1. Excepția lipsei de interes invocată de Ministerul Economiei este neîntemeiată

• Prin precizările depuse la termenul din data de 10.12.2019, Ministerul Economiei a susținut; în esență, că reclamantul nu justifică un interes în soluționarea prezentei cereri întrucât (i) Fondul Proprietatea deține un pachet minoritar de acțiuni la Hidroelectrică, majoritatea acțiunilor aparținând Ministerului Economiei și (ii) că HG nr. 138/2013 și-a încetat aplicabilitatea.

Intr-adevăr, Fondul Proprietatea este acționar minoritar al Hidroelectrica, cu o participație de aprox. 20 % din capitalul social al companiei.

În această calitate, Fondul Proprietatea a formulat prezenta acțiune pentru a salvarda patrimoniul Hidroelectrica, societate dezavantajată cel puțin la nivel de aparență prin HG nr. 138/2013 (așa cum a reținut, de altfel, înalta Curte de Casație și Justiție, în considerentele din Decizia de casare).

Orice efect negativ asupra veniturilor Hidroelectrica se răsfrânge în mod implicit și asupra Fondul Proprietatea în calitate de acționar al societății.

Numărul de acțiuni deținute nu prezintă nicio relevanță cu privire la interesul în formularea unei acțiuni în favoarea societății, ci doar cu privire la dimensiunea consecințelor pecuniare asupra patrimoniului reclamantului.

În ceea ce privește faptul că HG nr. 138/2013 a încetat să mai producă efecte, susține că are dreptul conform Legii contenciosului de a formula pe cale separată cerere pentru obținerea despăgubirilor produse de actul administrativ nelegal.

Cererea de despăgubiri este condiționată de existența unei hotărâri judecătorești prin care să fi fost admisă acțiunea împotriva actului administrativ nelegal, de unde rezultă interesul în continuarea judecății prezentei cauze.

Mai mult decât atât, abrogarea unui act administrativ nu implică și înlăturarea efectelor pe care acesta le-a produs în perioada în care a fost în vigoare. Doar într-o astfel de situație s-ar putea discuta despre o eventuală lipsă de interes în continuarea unei acțiuni în anularea actului administrativ.

Nu în ultimul rând, arată că Fondul Proprietatea a invocat încălcarea dispozițiilor în materie de ajutor de stat. Prin urmare, admiterea acțiunii ar permite demararea procedurii de recuperare a ajutorului de stat acordat în mod nelegal.

Pentru toate aceste motive, se impune respingerea excepției lipsei de interes invocate de Ministerul Economiei ca neîntemeiată.

Cererea de suspendare a judecății formulată de CEH este neîntemeiată

Motivul formulării cererii de suspendare este intrarea în insolvență a CEH, societate care are calitatea de pârât în prezenta cauză. În susținerea cererii, CEH invocă aplicabilitatea art. 75 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 85/2014 care impune suspendarea de drept de la data deschiderii procedurii insolvenței a acțiunilor judiciare care urmăresc realizarea unei creanțe, formulate împotriva debitorului intrat în insolvență.

Însă în litigiul de față nu suntem în ipoteza de aplicare a art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014. Astfel, potrivit acestuia: „*De la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului. Valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor.*”

Prin urmare, pentru a suspenda cauza ca urmare a intrării societății pârâte în insolvență, instanța trebuie să verifice dacă acțiunea judiciară tinde spre realizarea unei creanțe asupra averii debitorului, situație care nu este incidentă în speța de față.

Arată că obiectul cererii de chemare în judecată din prezentul dosar este anularea unui act administrativ, respectiv HG nr. 138/2013, iar nu o solicitare din partea subscrisei de a realiza o creanță împotriva CEH. Ca atare, art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 nu este aplicabil. Faptul că CEH este unul dintre beneficiarii actului administrativ atacat nu transformă caracterul acțiunii formulate într-una care să tindă spre îndeostularea unei creanțe din patrimoniul acesteia.

3.În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate formulată de Fondul Proprietatea

Obiectul excepției de neconstituționalitate

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 („*Legea energiei*”) care prevăd posibilitatea Guvernului de a adopta hotărâri prin care să acorde acces garantat la rețelele electrice:

„*Art.5: Programul energetic*

(viii) *Prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în*

centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării."

Admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

Potrivit dispozițiilor art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale:

„(1) Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.

v. Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale“

Așadar, excepția de neconstituționalitate trebuie să îndeplinească următoarele condiții de admisibilitate:

- să vizeze neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare;
- textul legal atacat să aibă legătură cu soluționarea cauzei;
- textul legal să nu fi fost declarat neconstituțional printr-o decizie anterioară.
- Toate aceste trei condiții sunt îndeplinite în cazul prezentei excepții de neconstituționalitate :

Excepția vizează neconstituționalitatea unor dispoziții dintr-o lege - i.e. Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, în vigoare la data sesizării instanței; textul legal criticat are legătură cu soluționarea cauzei; Prin cererea de chemare în judecată formulată în prezentul dosar, reclamantul arată că a solicitat anularea HG nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică.

HG nr. 138/2013 a instituit o serie de măsuri care vizau centralele a doi producători de energie cu capital majoritar de stat, în speță CE Hunedoara și CE Oltenia, printre care și acordarea de acces garantat pentru energia electrică produsă de cele două centrale.

Conform preambulului HG 138/2013, temeiul adoptării acestui act administrativ este art 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.

Neconstituționalitatea textului atacat nu a fost constatată printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

Temeinicia excepției de neconstituționalitate. Principiile constituționale încălcate

Fondul Proprietatea a solicitat sesizarea Curții Constituționale a României întrucât art. 5 alin (3) din Legea energiei încălcă:

- principiul libertății economice și condițiile restrângerii acestei libertăți – art. 45 și art. 135 din Constituție, coroborat cu art. 53 din Constituție;
- principiul priorității dreptului uniunii europene față de dreptul național prin nerespectarea art. 148 alin. (2) din Constituție coroborat cu art. 107 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

Încălcarea principiului concurenței loiale

Art. 45 din Constituție consacră principiul libertății economice: „Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate.”

În acest context, statului îi corespunde o obligație pozitivă de a asigura libertatea comerțului, conform art. 135 din Constituția României:

„(1) Economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență.

(2) Statul trebuie să asigure: a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.”

Curtea Constituțională a stabilit astfel prin Decizia nr. 230/2007 că:

„statul trebuie să susțină o politică concurențială corectă, aceasta jucând un rol esențial în facilitarea liberei circulații a mărfurilor, în stimularea inițiativei participanților la activitatea de comerț, realizând și funcția de garanție a unei economii de piață”.

Prin acordarea accesului garantat la rețelele electrice, legiuitorul nu doar că eșuează în îndeplinirea obligației de a promova o politică concurențială adecvată, ci aduce o atingere gravă mediului concurențial care ar trebui să guverneze raporturile dintre producătorii de energie electrică.

CONFORM CU
ORIGINALUL

Aceasta întrucât în baza art. 5 alin. (3) din Legea energiei, Guvernul poate acorda în mod discreționar un avantaj necuvenit anumitor producători, concretizat prin garanția pe care aceștia o primesc că vor vinde întreaga cantitate de energie electrică livrată în rețea, în limita capacității rețelei.

O astfel de măsură favorizează producătorii care vor livra cu certitudine o anumită cantitate de energie electrică, fără a mai suporta riscurile inerente pieței concurențiale.

În mod evident, sprijinirea discriminatorie a anumitor operatori afectează piața concurențială, așa cum reține și Curtea Constituțională în jurisprudența sa: „De asemenea, Curtea constată că prin legea criticată sunt afectate regulile concurențiale, prin sprijinirea discriminatorie a anumitor operatori economici, ceea ce duce la lipsa concurenței loiale.” (Decizia CCR nr. 230/2007)

Restrângerea libertății economice nu poate interveni decât în cadrul instituit de către art. 53 din Constituție:

„(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

Așadar, restrângerea unor drepturi sau libertăți trebuie să fie făcută prin lege, dacă este necesară în contextul unei societăți de tip democratic și numai cu respectarea principiului proporționalității. În baza principiului proporționalității, orice ingerință normativă adusă libertății economice:

- trebuie să urmărească un obiectiv legitim (condiția legăturii raționale): atingerea adusă dreptului trebuie să contribuie în mod rațional la realizarea unui obiectiv legitim; trebuie să existe o legătură rațională între mijloacele folosite și scopul acestor măsuri restrictive;
- trebuie să fie necesară realizării interesului legitim, fără a exista alte modalități mai puțin intruzive de atingere a obiectivului (condiția atingerii minimale).
- atingerea adusă dreptului trebuie să fie proporțională cu beneficiul urmărit; sacrificiul, vătămarea nu poate fi excesivă prin raportare la avantajele urmărite sau obținute (condiția proporționalității stricto sensu - punerea în balanță), în virtutea criteriului proporționalității în sens strict, judecătorul trebuie să măsoare și să evalueze pierderile și beneficiile ce decurg din restricționarea unui drept.
- în speță, deși protecția mediului poate să fie motivul pentru care acorzi acces garantat unor producători de energie nepoluantă [condiția legăturii raționale), legiuitorul instituie beneficiul pentru toți producătorii.

Mecanismul accesului garantat a fost deturnat de la finalitatea sa de către statul român pentru a fi acordat societăților producătoare de energie din surse poluante.

Prima condiție a testului de proporționalitate nu este îndeplinită, reglementarea neurmărind un obiectiv legitim.

Scopul reglementării este de a crea premisele unui ajutor de stat pentru societățile producătoare de energie termo.

Finalitatea reală a reglementării este radical diferită de cea declarată, anume de a întări securitatea alimentării cu energie electrică. Textul de lege enunță un asemenea obiectiv tocmai pentru a distrage atenția de la scopul real al normei. În mod logic, alimentarea cu energie electrică poate fi asigurată de oricare din producătorii de energie. Să avantezi anumiți producători în detrimentul altora nu înseamnă neapărat că vei asigura alimentarea cu energie electrică pentru întreaga populație.

Dimpotrivă, o asemenea măsură descurajează micii producători, care vor avea șanse diminuate de a își vedea energia preluată pe piață. Asigurarea alimentării cu energie electrică se realizează mai degrabă prin măsuri care facilitează tuturor producătorilor accesul pe piață.

Transpunerea (defectuoasă a) directivei a fost un mecanism prin care legiuitorul a mascat premisele acordării de ajutoare pentru companiile pe care Statul urmărea să le favorizeze. Textul de lege nu trece testul proporționalității, din moment ce nu urmărește un obiectiv legitim. În plus, raportat la cele expuse anterior, rezultă că măsura de acordare a accesului garantat nu se circumscrie în niciuna dintre ipotezele limitativ prevăzute de art. 53 alin. (1) din Constituție.

Încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene raportat la

dispozițiile art. 107 TFUE în materie de ajutor de stat

În cazul unei suprapunerii între dreptul intern și cel al uniunii europene, regula este cea a aplicării prioritare a tuturor dispozițiilor din dreptul UE. În jurisprudența sa, CJUE a reținut că dreptul uniunii europene se aplică prioritar, indiferent de natura normelor de drept intern, inclusiv față de normele de natură constituțională: „dispoziții legale interne, indiferent de modul în care ar fi adoptate sau formulate, nu ar putea avea prioritate față de regulile juridice care rezultă din Tratat, un izvor independent de drept, datorită naturii speciale și originale a ultimelor, altfel dreptul comunitar ar fi privat de caracterul său de sistem juridic al unei comunități și însuși fundamentul juridic al Comunității ar fi pus la îndoială”. - CJUE, *Costa c. Enel*;

„în conformitate cu principiul priorității dreptului comunitar; raportul dintre prevederile Tratatului și cele ale dispozițiilor direct aplicabile adoptate de instituții, pe de-o parte, și dreptul intern al statelor membre, pe de altă parte, este de așa natură încât prevederile și dispozițiile nu numai că fac automat inaplicabile, încă de la intrarea lor în vigoare, orice prevederi ale dreptului intern (...). ” - CJUE, *Amministrazione delle Finanze dello Stato c. Simmenthal SpA*.

Prin urmare, în cazul unui conflict între o normă europeană și una națională, va prevala întotdeauna dispoziția de drept european. Regula priorității dreptului european a fost transpusă la nivel constituțional prin art. 148 alin. [2] din Constituție care stabilește că, urmare a aderării, „prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.” Potrivit jurisprudenței sale, Curtea Constituțională poate folosi o dispoziție de drept european ca normă de drept interpusă în cadrul controlului de constituționalitate pe care îl efectuează, în cazul în care sunt îndeplinite două condiții cumulative: „pe de o parte, această normă să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și, pe de altă parte, norma trebuie să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției - unica normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate.” - Decizia CCR nr. 921/2011.

Ca atare, pentru a fi valorificată în cadrul controlului de constituționalitate, reglementarea europeană trebuie:

- să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit de CJUE;
- să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să fundamenteze posibila încălcare de către legea națională a Constituției.

În cazul de față, în interpretarea constituționalității art. 5 alin. (3) din Legea energiei, Curtea Constituțională trebuie să verifice și compatibilitatea acestei norme cu dispozițiile art. 107 TFUE, care interzice acordarea ajutoarelor de stat.

Art. 107 TFUE îndeplinește condițiile necesare în vederea aplicării în controlul de constituționalitate, având în vedere că:

- norma este suficient de clară, neechivocă, existând de altfel o jurisprudență bogată a CJUE care detaliază modul de aplicare a acesteia și
- măsura interzicerii acordării ajutorului de stat are drept finalitate asigurarea unei piețe concurențiale care să încurajeze libertatea comerțului, deziderat urmărit și de art. 135 din Constituție.

Or, prin dispozițiile criticate, legiuitorul a creat premisele acordării de către Guvern a unui ajutor de stat anumitor producători de energie electrică care vor avea acces garantat la rețelele de energie electrică, în detrimentul celorlalți producători de pe piață. De altfel, posibilitatea acordării acestui ajutor s-a și realizat în concret prin intermediu! HG nr. 138/2013, pentru producătorii CE Oltenia și CE Hunedoara. Ajutorul de stat este și mai evident în condițiile în care cele două companii folosesc resurse neregenerabile, poluante, iar scopul acordării accesului garantat este tocmai încurajarea producerii de energie din surse neregenerabile în vederea diminuării gradului de poluare.

Potrivit jurisprudenței CJUE, pentru ca o măsură adoptată de atât să fie calificată drept ajutor de stat, trebuie îndeplinite trei condiții cumulative:

- să fie finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat
- să reprezinte un ajutor selectiv;

- să conducă la afectarea schimburilor comerciale dintre statele membre și la denaturarea concurenței.

Susține că în speță există elemente care indică îndeplinirea tuturor celor trei condiții enumerate anterior.

În cauza a depus note scrise pârâțul Guvernul României, prin Secretariatul General al Guvernului, în temeiul art.3 alin.(1) pct.12 din Hotărârea Guvernului nr.21/2017, prin care face următoarele precizări:

Pomind de la prevederile legislației europene (prevederile Directivei 2009/28/CE, Directivei 2012/27/UE, Directivei 2009/72/CE) și ale Legii energiei electrice și gazelor naturale nr.123/2012, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a corelat prevederile privind accesul garantat/prioritar și dispecerizarea cu prioritate cu regulile existente pe piața de echilibrare, conform cărora unitățile dispecerizabile sunt utilizate de DEN - Dispeceratul Energetic Național pe criteriul ordinii de merit și anume, al prețului ofertat la creștere, respectiv la scădere pentru paliere de putere având ca referință nivelul notificat al puterii fiecăreia și a elaborat Ordinul A.N.R.E. nr.60/2013 privind aprobarea instituirii unor reguli pe piața de echilibrare.

În conformitate cu prevederile art.3 din Hotărârea Guvernului nr.138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică, operatorul de transport și de sistem (CNTEE Transelectrica S.A.) are obligația să dispecereze cu prioritate energia electrică produsă de cele două societăți, în condițiile reglementărilor emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei. Această prevedere are în vedere aplicarea, la nivel național, a art. 15 alin.(4) din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, conform căruia: „*din motive de siguranță a alimentării, un stat membru (România, în acest caz) poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv*”. Această prevedere a directivei a fost transpusă în legislația națională și se regăsește la art.5 alin.(3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012 (text de lege care constituie temeiul legal al adoptării H.G. nr.138/2013).

În cuprinsul Hotărârii Guvernului nr.138/2013 se precizează faptul că obligația celor doi operatori de a furniza servicii tehnologice de sistem se supune condițiilor stabilite prin reglementările A.N.R.E. autoritatea care elaborează, aprobă și monitorizează aplicarea reglementărilor obligatorii la nivel național necesare funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

Având în vedere realizarea acestui obiectiv, costurile aferente activității de furnizare a serviciilor tehnologice de sistem (STS) către Transelectrica sunt justificate de producători și certificate de către A.N.R.E., cu respectarea prevederilor legislației europene și naționale aplicabile și conform metodologiilor de stabilire a tarifelor reglementate, aprobate prin ordin A.N.R.E.

În acest context, nu înțelege în ce măsură au fost încălcate competențele A.N.R.E. în ceea ce privește actul administrativ contestat, având în vedere prevederile O.U.G. nr.33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, cu modificările și completările ulterioare, care prevede, la art.1 alin.(1), faptul că aceasta are ca obiect de activitate „*elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național necesare funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor*”.

Arată faptul că nu este necesară și oportună sesizarea C.J.U.E., întrucât din analiza Deciziei Î.C.C.J. nr.2117/22.05.2018 nu rezultă că ar fi îndeplinite criteriile necesare astfel încât aceste măsuri să poată fi asimilate ajutorului de stat.

Având în vedere aceste aspecte, consideră că în hotărârea Î.C.C.J. anterior menționată nu sunt conținute argumente care să susțină asimilarea măsurilor instituite prin H.G. nr.138/2013 ca ajutor de stat, în înțelesul art. 107 din T.F.U.E.

Pârâta SOCIETATEA COMPLEXUL ENERGETIC HUNEDOARA S.A“ în insolvență”, “in insolvency” “en procedure collective”, în temeiul prevederilor art. 75, alin. 1) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență a depus CERERE DE SUSPENDARE A JUDECĂRII CAUZEI prin care solicită suspendarea soluționării prezentei cauze, pentru următoarele motive:

Prin Sentința nr. 601/F/2019, pronunțată de judecătorul sindic al Tribunalului Hunedoara în data de 14.11.2019 în Dosarul nr. 5075/97/2016, s-a dispus deschiderea procedurii generale a insolvenței împotriva Societății Complexul Energetic Hunedoara—SA., administrator judiciar provizoriu fiind desemnat Expert Insolvență SPRL cu sediul în Deva, str. Iuliu Maniu, nr. 2, et. 1, jud. Hunedoara, având cod fiscal RO 21287718 și număr de înscriere în Registrul formelor de organizare al UNPIR: RFO II 0202/2006.

Potrivit prevederilor art. 75, alin. 1) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență: „ De la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului. Valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor

Având în vedere cele prezentate, solicită admiterea cererii și să se dispună suspendarea judecării prezentei cauze, în temeiul prevederilor art. 75, alin. 1) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

A depus în copie certificată pentru conformitate cu originalul, certificatul de grefă privind minuta Sentinței nr. 601/F/2019, pronunțată de judecătorul sindic al Tribunalului Hunedoara în data de 14.11.2019 în Dosarul nr. 5075/97/2016.

Intervenientul Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri înființat prin OUG nr. 68/2019 privind Stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 898/06 noiembrie 2019, formulează următoarele precizări:

În primul rând, raportat la conținutul actului normativ contestat, apreciază că în speța prevalează EXCEPȚIA LIPSEI DE INTERES în susținerea cererii, atât timp cât reclamanta Fondul Proprietatea SA, deținătoare a unui pachet minoritar la societățile vizate de HG nr. 138/2013, nu a prezentat un interes real urmărit în susținerea demersului sau juridic, și cu atât mai mult cu cât efectele HG nr. 138/2013 și-au încetat aplicabilitatea. Chiar și în calitatea sa de acționar al Hidroelectricii, reclamanta nu are temei legal pentru a se considera prejudiciată, atât timp cât deține un pachet minoritar, majoritatea acțiunilor aparținând Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Emiterea HG nr. 138/2013 s-a realizat pornind de la următoarele considerente:

- prevederile art. 5 alin (3) din Legea nr. 123/2015, conform căroră: "Prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării."

- creșterea explozivă a capacităților de producție din surse regenerabile a impus luarea unor măsuri care să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică în conformitate cu prevederile din preambul Directivei 2005/89/CE Pct. 5, conform căruia „la promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile, este necesar să se asigure disponibilitatea capacității de rezerva asociate în cazul în care acest lucru este necesar din punct de vedere tehnic pentru menținerea fiabilității și siguranței rețelei”;

- funcționarea centralelor din surse convenționale de energie a fost considerată ca fiind necesară pentru acoperirea curbei de sarcină a consumului energetic și asigurarea serviciilor de sistem;

- studiile privind siguranța și adecvanta SEN indicau faptul că este necesar să funcționeze centrale energetice localizate distribuite pe teritoriul țării, care să asigure servicii tehnologice de sistem și realizarea echilibrului între cerere și ofertă; în acest context, s-a considerat că CEH poate contribui semnificativ la asigurarea siguranței în zona centrală și de nord a SEN;

- proiectul 4M MC (Market Coupling), în curs de realizare la vremea respectivă, implica o creștere a fluxului transfrontalier la granița de est a României, cu efecte pozitive în contextul asigurării existenței unei surse de energie în apropierea interfaței de schimb (intensificarea schimburilor transfrontaliere pe interfața de vest, corelată cu reducerea

pierderilor în RET, care sunt direct proporționale cu distanța dintre producători și consumatori, impuneau existența în zona a unei capacități de producție semnificative, iar CEH este singurul mare producător în zona de centru și NV a țării).

În baza celor de mai sus, Guvernul României a emis Hotărârea Guvernului nr. 138/2013, prin care stabilea că se acordă acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de centrata termoelectrică Mintia aparținând SC Complexul Energetic Hunedoara, care să asigure funcționarea continuă a acesteia la o putere medie electrică de cel puțin 200 MW și pentru energia electrică produsă de SC Complexul Energetic Oltenia, care să asigure funcționarea continuă a acesteia la o putere electrică de cel puțin 500 MW. Subliniem faptul că aceste valori au reprezentat un drept al producătorilor în cauză, nu o obligație de a funcționa la aceste puteri, un exemplu în acest sens fiind faptul că centrala CTE Mintia a funcționat frecvent la valori orare mai mici de 200 MW.

Hotărârea Guvernului României nr. 138/2013 constă în adoptarea unor măsuri necesare pentru funcționarea în condiții de siguranță a Sistemului Electroenergetic Național (SEN), respectiv se acordă acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de centrala termoelectrică Mintia (Complexul Energetic Hunedoara) și de Complexul Energetic Oltenia, în perioada 15 aprilie 2013-1 iulie 2015. Aceste măsuri au fost prorogate până la data de 31.12.2017.

Pornind de la prevederile legislației europene (prevederile Directivei 2009/28/CE, Directivei 2012/27/UE, Directivei 2009/72/CE) și ale legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, ANRE a corelat prevederile privind accesul garantat/prioritar și dispecerizarea cu prioritate cu regulile existente pe piața de echilibrare, conform cărora unitățile dispecerizabile sunt utilizate de DEN - Dispecerul Energetic Național pe criteriul ordinii de merit și anume, al prețului oferit la creștere, respectiv la scădere pentru paliere de putere având ca referință nivelul notificat al puterii fiecăreia și a elaborat Ordinul ANRE Nr. 60/2013 privind aprobarea instituirii unor reguli pe piața de echilibrare.

În conformitate cu prevederile art. 3 din HG nr. 138/2013, operatorul de transport și de sistem (CNTEE Transelectrica SA) are obligația să dispecerizeze cu prioritate energia electrică produsă de cele două societăți, în condițiile reglementărilor emise de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE). Această prevedere are în vedere aplicarea, la nivel național, a articolului 15 (4) din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, respectiv : „din motive de siguranța a alimentării, un stat membru (România, în acest caz), poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv”. Această prevedere a directivei a fost transpusă legislația națională și se regăsește la art. 5(3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2013.

În cuprinsul HG nr. 138/2013 se precizează faptul că obligația celor doi operatori de a furniza servicii tehnologice de sistem se supune condițiilor stabilite prin reglementările ANRE, autoritatea care elaborează, aprobă și monitorizează aplicarea reglementărilor obligatorii la nivel național necesare funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

Având în vedere realizarea acest obiectiv, costurile aferente activității de furnizare a serviciilor tehnologice de sistem (STS) către Transelectrica sunt justificate de producători și certificate de către ANRE, cu respectarea prevederilor legislației europene și naționale aplicabile și conform metodologiilor de stabilire a tarifelor reglementate, aprobate prin ordin ANRE.

În acest context, contestă că au fost încălcate competențele ANRE în ceea ce privește actul normativ contestat, având în vedere prevederile OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, cu modificările și completările ulterioare, care precede faptul că acesta are ca obiect de activitate elaborarea,

aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

Problematica ajutorului de stat

Pentru ca o măsură să poată să fie considerată ajutor trebuie să întrunească toate criteriile prevăzute la art. 107 (1) din TFUE, respectiv „să fie acordată de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența, prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.

Măsurile care constituie obiectul cauzei analizate au fost adoptate pentru siguranța alimentării cu energie electrică și se referă la activitatea de dispecerizare a instalațiilor de producere, în vederea echilibrării SEN. Astfel, la cererea operatorului de transport și sistem (CNTEE Transelectrica SA), cei doi operatori pot furniza servicii tehnologice de sistem susmenționate, în condițiile stabilite de ANRE, care stabilește un preț reglementat pentru furnizarea serviciilor respective, cu considerarea costurilor unitare fixe înregistrate în procesul de producere și a costurilor unitare specifice, în baza Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem aprobată prin Ordinul ANRE. Prețul aprobat pentru furnizarea de STS este comparabil cu prețul mediu ponderat de achiziție a acestui tip de serviciu tehnologic de sistem pe piața concurențială, ceea ce, în opinia noastră, exclude un posibil ajutor de stat.

Totodată, în aplicarea Directivei 2009/72/CE și a legislației naționale aplicabile, ANRE stabilește criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, pentru toți producătorii, astfel încât să nu fie afectată funcționarea corespunzătoare a pieței energiei electrice și nici activitatea celorlalți producători participanți pe această piață, inclusiv a Hidroelectrica SA. Cadrul legal aplicabil și actul normativ atacat nu pot avea ca efect lezarea intereselor celorlalți participanți pe piață, așa cum rezultă din susținerile reclamantului Fondului Proprietatea SA (acționar minoritar la Hidroelectrica SA).

În ceea ce privește **oportunitatea sesizării CJUE** în acest caz, arată că, în conformitate cu prevederile art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), CJUE se poate pronunța, cu titlu preliminar, cu privire la interpretarea tratatelor și a actelor emise de instituțiile Uniunii Europene. Astfel, orice instanță națională (Curtea de Apel București, în acest caz) poate să adreseze o întrebare privind interpretarea unei prevederi a legislației europene, în măsura în care apreciază că această interpretare îi este necesară pentru soluționarea litigiului trimis spre judecată.

Arată că nu este necesară și oportună sesizarea CJUE, deși Fondul Proprietatea SA s-a grăbit să redacteze o astfel de cerere, dimpotrivă, chiar inadmisibilă această variantă, întrucât din analiza deciziei ICCJ nr. 6738/2/2018, nu rezultă că ar fi îndeplinite criteriile necesare astfel încât aceste măsuri să poată fi asimilate ajutorului de stat deoarece:

- măsurile adoptate potrivit HG 138/3013 sunt conforme cu prevederile europene (Directiva 2009/72/CE) și naționale (Legea nr. 123/2012) și pot fi echivalate cu alocarea unor resurse financiare;

- aplicarea acestor măsuri nu creează distorsiuni pe piața energiei electrice și nu instituie tratament anticoncurențial, măsurile de siguranță (STS) fiind determinate obiectiv, în funcție de condițiile existente pe piață, iar prețul la care sunt furnizate aceste servicii este reglementat de ANRE, autoritatea competentă în domeniul funcționării corespunzătoare a pieței;

- măsurile se adresează Complexului Energetic Oltenia și Complexului Energetic Hunedoara, producători de energie care folosesc ca sursă primară de energie combustibili indigeni (conform prevederilor articolului 15(4) din Directiva 2009/72/CE);

- interesele comerciale ale Hidroelectrica SA, la care este acționar minoritar Fondul Proprietatea, nu pot fi afectate prin aplicarea HG 138/2013 deoarece, conform directivei și legislației naționale menționate anterior activitatea acestei societăți nu ar fi fost eligibilă în baza prevederilor anterior menționate (utilizează ca sursă primară energia hidro). De altfel, Hidroelectrica este cel mai mare furnizor de servicii de sistem din România, prin urmare nu este plauzibilă o eventuală afectare a drepturilor/intereselor legitime ale acestei societăți.

Având în vedere aspectele prezentate mai sus, considerăm că în hotărârea de casare a ICCJ nu sunt conținute argumente care să susțină asimilarea măsurilor instituite prin HG 138/2013 ca ajutor de stat, în înțelesul art. 107 din TFUE.

Nu în ultimul rând, cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene se face numai situația în care, în cursul unui litigiu aflat pe rol, se pune problema interpretării sau validității unei norme comunitare.

În conformitate cu dispozițiile art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (fost 234 Tratatul Comunităților Europene), Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- a) interpretarea tratatelor;
- b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii.

Alin. 2 din text prevede posibilitatea unei instanțe dintr-un stat membru de a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene, dacă apreciază că o decizie în această privință este necesară în soluționarea pricinii, iar în cazul în care chestiunea se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale, ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

Ca atare, procedura hotărârii preliminare prevenită de dispozițiile art. 267 din Tratatul privind Uniunea Europeană (fost 234 TCE) dă posibilitatea instanțelor statelor membre de a adresa întrebări Curții de Justiție, cu ocazia unui litigiu aflat pe rolul acestora, întrebările vizând interpretarea sau validitatea normei comunitare fiind adresate înainte de a se pronunța hotărârea în litigiul pendinte, singurul competent a decide dacă întrebările sunt relevante pentru soluționarea litigiului, precum și asupra conținutului acestora, fiind judecătorul național.

Așadar sesizarea CJUE vizează exclusiv probleme de interpretare, validitate sau aplicare a dreptului comunitar, iar nu aspecte legate de dreptul național sau elemente particulare ale speței deduse judecătii. Potrivit art. 234 alin.1 lit. a din Tratatul CE, Curtea Europeană de Justiție nu decide asupra validității unei legi naționale, ci doar interpretează Tratatul și alte acte ale Uniunii.

Prin urmare, cererea prin care se tinde în realitate să se obțină din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene o „decizie de îndrumare” în soluționarea în concret a cauzei de către instanța națională, este inadmisibilă, în această situație nefiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

În cauză Societatea COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA S.A. solicită respingerea cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulată de Fondul Proprietatea SA, pentru următoarele motive: în fapt, prin cererea de chemare în judecată Fondul Proprietatea SA solicită instanței să constate ilegalitățile ajutorului de stat acordat prin intermediul H.G. nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică și anularea în integralitate a HG nr. 138/2013.

Totodată, prin cererea de chemare în judecată Fondul Proprietatea SA a solicitat proba cu înscrisuri, precum și orice altă probă a cărei necesitate ar reieși din dezbateri.

Cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene nu este necesară și oportună pentru următoarele argumente concrete:

În primul rând, cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene nu a fost propusă și solicitată prin cererea de chemare în judecată și nici nu reprezintă o probă care a reieșit din dezbateri. Ori practica instanțelor de judecată este ca proba să fie solicitată în mod expres prin cererea de chemare în judecată, respectiv prin întâmpinare.

Pe de altă parte, această probă nu este necesară și oportună atâta timp cât instanța de judecată a fost investită cu soluționarea cauzei, iar întrebările propuse de Fondul Proprietatea SA prin cererea de sesizare a Curtea de Justiție a Uniunii Europene reprezintă chiar obiectul prezentei spețe. Astfel» considerăm că instanța națională pe rolul căreia se află prezenta speță este competentă să soluționeze cauza, iar solicitarea unei opinii din partea Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu face decât să amâne judecata pe fond a cauzei.

Chiar reclamantul face mențiunea în cererea de chemare în judecată că: *”Punctul 10 al*

Comunicării Comisiei (Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat de către instanțele naționale) prevede că atât CJUE cât și Comisia, au declara în mod explicit că instanțele naționale au competența de a interpreta noțiunea de ajutor de stat ”

Mai mult, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu va răspunde concret la întrebările adresate, ci va confirma că revine instanțelor naționale (În speță Curtea de Apel București) sarcina de a verifica dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile pentru a stabili dacă reprezintă sau nu un ajutor de stat situația prezentată. Cu alte cuvinte, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu va face altceva decât să confirme că obiectul prezentei spețe este de competența instanțelor naționale și trebuie analizat în contextul legislației aplicabile la data emiterii Hotărârii de Guvern contestate

În al treilea rând, prin Decizia nr. 2117/2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în prezentul litigiu a dispus fa mod expres instanței de fond - Curtea de Apel București» ca după examinarea tuturor criticilor de nelegalitate să statueze asupra legalității actului contestat.

Ori și din Decizia menționată mai sus reiese că atribuția și competența de a soluționa cauza prezentă revine Curții de Apel București, ca instanță de fond și nu Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Astfel, din procedura de sesizare a CJUE reprezentată de dispozițiile art. 93/118 din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Uniunii Europene și Recomandările Curții de Justiție a Uniunii Europene în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimerilor preliminare (2016/C439/01), reiese că momentul adecvat pentru a efectua o trimitere preliminară intervine de îndată ce instanța națională constată că, pentru a putea soluționa cauza cu care a fost investită, este necesară o decizie asupra interpretării dreptului Uniunii. Ori, nici Curtea de Apel București pe fondul cauzei și nici Înalta Curte de Casație și Justiție în calea de atac nu au considerat că pentru soluționarea prezentei cauze se impune sesizarea CJUE, ceea ce înseamnă că cererea formulată de Fondul Proprietatea SA nu are menirea decât să discrediteze instanțele naționale.

Mai mult de atât, reclamantă Fondul Proprietatea SA este acționar atât la Societatea Complexul Energetic Oltenia SA cât și la Hidroelectrică (19,94). Motivația reclamantei cu privire la vătămarea interesului său legitim prin aplicarea HG nr. 138/2013 face referire la efectele pe care le produc măsurile luate de Guvern prin favorizarea centralelor termoelectrice în detrimentul centralelor hidroenergetice. Astfel, concluzionează reclamanta că există riscul diminuării participațiilor sale ca urmare a diminuării patrimoniului Hidroelectrică, ca o consecință a aplicării HG ar. 138/2013.

Totuși, la data emiterii HG nr. 138/2013 Hidroelectrică se afla în insolvență încă din anul 2012). Așa cum reiese din istoricul societății Hidroelectrică prezentat pe site-ul propriu (hidroelectrică.ro), în anul 2012 societatea a înregistrat un minim istoric al producției (11,8 TWh față de 15,6TWh bugetat) rezultând pierderi uriașe, ceea ce a condus la intrarea în insolvență. A se observa și analiza care sunt cauzele intrării în insolvență a Hidroelectrică, anterior emiterii HG contestate. În anul 2013, activitatea companiei s-a redresat» iar în anul 2014 Hidroelectrică a încheiat exercițiul financiar cu cea mai mare cifră de afaceri din istoria companiei, 3,4 miliarde lei și cel mai mare profit înregistrat vreodată. În anul 2015 a continuat seria rezultatelor deosebite, Hidroelectrică încheind cu cel mai bun rezultat financiar obținut vreodată de companie raportat la producția de energie. În 21.06.2016 s-a închis procedura insolvenței față de Hidroelectrică și aceasta a ocupat locul 1 în Top 100 cele mai valoroase companii din România (organizat de Ziarul Financiar). În anul 2017 companiei îi este acordat "Locul I în Topul Firmelor din București" și titlul "Cel mai mare profit realizat în rândul companiilor din Europa de Est" (24 octombrie 2017, Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București), păstrând totodată locul I în Top 100 cele mai valoroase companii din România. Totodată compania a înregistrat rezultate istorice în anul 2017: cifra de afaceri de 3,254 mld. lei, profitul net de 1,603 mld. lei și o EBJTDA de 69%. În luna iulie. Hidroelectrică a distribuit către acționari 90% din profitul obținut în anul 2017. Dividendele aferente ultimului exercițiu financiar s-au ridicat la 1,134 mld. lei.

Astfel, având în vedere cele prezentate (din istoricul companiei prezentat pe propriul site hidroelectrică.ro), cu privire la vătămarea interesului legitim al reclamantei prin aplicarea HG nr. 138/2013, cu referire la efectele pe care le produc măsurile luate de Guvern prin favorizarea centralelor termoelectrice în detrimentul centralelor hidroenergetice, reiese în mod evident că Hidroelectrică era în insolvență la data emiterii Hotărârii de Guvern contestate. Înregistrând pierderi istorice, iar ulterior emiterii Hotărârii de Guvern, societatea a înregistrat cea mai mare revenire și cei mai mare profit și cifră de afaceri din istoria companiei, ajungând în anii 2016, 2017,2018 să ocupe locul 1 în diferite topuri privind cele mai valoroase companii din România și Europa de Est.

CONFORM CU ORIGINALUL

Totodată, reclamanta nu a putut dovedi riscul diminuării participațiilor sale ca urmare a diminuării patrimoniului Hidroelectrica, ca o consecință a aplicării HG nr. 138/2013 astfel că nu este îndeplinită cerința privind vătămarea unui interes legitim, potrivit dispozițiilor art. 8 din Legea Contenciosului Administrativ nr. 554/2004, așa cum motivează în cererea de chemare în judecată.

În concluzie, având în vedere cele expuse mai sus, solicită respingerea cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulată de reclamanta Fondul Proprietatea SA.

Reclamantul Fondul Proprietatea SA a depus note de ședință cu privire la cererea de suspendare a cauzei formulată de societatea Complexul Energetic Hunedoara SA ("CEH").

1. Motivul formulării cererii de suspendare este intrarea în insolvență a CEH, societate care are calitatea de pârât în prezenta cauză.

2. În susținerea cererii, CEH invocă aplicabilitatea art. 75 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 85/2014 care impune suspendarea de drept de la data deschiderii procedurii insolvenței a acțiunilor judiciare care urmăresc realizarea unei creanțe, **formulate** împotriva debitorului **intrat în insolvență**.

3. Însă în litigiul de față nu suntem în ipoteza de aplicare a art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014. Astfel, potrivit acestuia:

„De la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului. Valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor.”

Prin urmare, pentru a suspenda cauza ca urmare a intrării societății pârâte în insolvență, instanța trebuie să verifice dacă acțiunea judiciară tinde spre realizarea unei creanțe asupra averii debitorului, situație care nu este incidentă în speța de față.

4. Obiectul cererii de chemare în judecată din prezentul dosar este anularea unui act administrativ, respectiv HG nr. 138/2013, iar nu o solicitare din partea subscrisei de a realiza o creanță împotriva CEH.

5. Prin urmare, art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 nu este aplicabil.

6. Faptul că CEH este unul dintre beneficiarii actului administrativ atacat nu transformă caracterul acțiunii formulate într-una care să tindă spre îndeplinirea unei creanțe din patrimoniul acesteia.

7. Recuperarea ajutorului de stat se realizează cu prioritate, chiar dacă beneficiarul ajutorului a intrat în insolvență, potrivit art. 41² din OUG nr. 77/2014:

„În cazurile în care s-a dispus recuperarea unui ajutor de stat/de minimis, iar beneficiarul ajutorului se află în procedură de insolvență, instanța națională ce derulează respectiva procedură de insolvență va accepta să înscrie creanța privitoare la restituirea ajutorului în cauză în tabelul creanțelor și va asigura recuperarea imediată a ajutorului de stat/de minimis, chiar dacă acest lucru presupune încetarea activității întreprinderii.”

Pârâta Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A., depune note de ședință prin care prezintă punctul de vedere al Transelectrica SA asupra "cererii de sesizare a Curții Europene de justiție a Uniunii Europene", formulată de reclamanta Fondul Proprietatea.

Analizând argumentele invocate de reclamanta Fondul Proprietatea, considera ca nu este admisibilă cererea de sesizare a Curții Europene de justiție a Uniunii Europene, din perspectiva art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, coroborat cu art.93- 118 din Regulamentul de procedura al CJUE, din următoarele considerente:

A. Cadrul juridic aplicabil

A.1. Cadrul juridic național: HG nr.138/2013, astfel cum a fost modificată prin HG nr.941/2014, emise în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare

Art.5 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede următoarele: "Programul energetic

1. Politica energetică se concretizează într-un program cuprinzând măsuri de stimulare a activităților de investiții, cercetare-dezvoltare, dezvoltare durabilă, valorificare eficientă a resurselor energetice, a eficienței energetice și a altor activități în vederea asigurării siguranței și securității în funcționare a SEN, aprobat prin hotărâre a Guvernului.
2. Guvernul, ministerul de resort, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale iau măsuri pentru realizarea obiectivelor înscrise în programul prevăzut la alin. (1) și

examinează, anual sau ori de câte ori este necesar, stadiul îndeplinirii prevederilor acestuia.

3. Prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării.”

Art.5 din Legea energiei electrice si a gazelor naturale nr.123/2012. cu modificările si completările ulterioare face parte din Titlul I al Legii - “Energia electrica”

Titlul I al prezentei legi transpune Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 211 din 14 august 2009, Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 33 din 4 februarie 2006, și prevederile art. 4 alin. (3) din Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 52 din 21 februarie 2004.

Titlul II al prezentei legi transpune Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 211 din 14 august 2009.

In opinia Transelectrica SA - in prezenta cauza nu sunt aplicabile prevederile OUG nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum si pentru modificarea si completarea Legii concurenței nr. 21/1996.

2. Reglementarea Uniunii Europene incidența in prezenta cauza:

DIRECTIVA 2009/72/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN SI A CONSILIULUI din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice si de abrogare a Directivei 2003/54/CE. - art.15

Potrivit art.15 al acestei directive 2009/72/CE: “*Dispecerizare și echilibrare*

Fără a aduce atingere furnizării de energie electrică în baza obligațiilor contractuale, inclusiv cele care decurg din caietul de sarcini, operatorul de transport și de sistem, în cazul în care îndeplinește această funcție, răspunde de dispecerizarea instalațiilor de producere din zona sa și de stabilirea utilizării interconexiunilor cu celelalte sisteme.

(4) Din motive de siguranță a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.

(5) Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre solicită operatorilor de transport și de sistem să respecte standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitățile de interconexiune.

Operatorii de transport și de sistem cumpără energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață, de fiecare dată când îndeplinesc această funcție.

Regulile adoptate de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrarea sistemului de energie electrică sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de transport și de sistem se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 37 alineatul (6), și trebuie publicate.”

In opinia Transelectrica SA - in prezenta cauza nu sunt aplicabile prevederile art.107 si 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Condițiile de forma si de fond care apreciem ca nu sunt îndeplinite de cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene

CONFORM CU ORIGINALUL

Art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene are următorul conținut:

“Articolul 267 (ex-articolul 234 TCE)

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

4. interpretarea tratatelor;
5. validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

In cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen”.

Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că instanța națională, învestită cu o cerere de sesizare a CJUE, este cea care stabilește relevanța dreptului Uniunii Europene pentru soluționarea litigiului aflat pe rol și dacă cererea de adresare a unei întrebări preliminare este sau nu necesară. În acest sens, invocă Decizia nr. 636 din 12 februarie 2019, pronunțată de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană

"Art. 2. - (1) Instanța de judecată, din oficiu ori la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Comunităților Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză de orice natură și care se referă la validitatea sau la interpretarea unuia dintre actele prevăzute la art. 35 paragraful (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

• Dacă cererea este formulată în fața unei instanțe a cărei hotărâre nu mai poate fi atacată prin intermediul căilor ordinare de atac, solicitarea Curții de Justiție a Comunităților Europene de a se pronunța cu titlu preliminar este obligatorie, dacă aceasta este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză."

După cum rezultă din dispozițiile citate anterior, instanța națională sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară numai în măsura în care se pune în discuție validitatea sau interpretarea tratatelor și actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii și apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

Prin urmare, art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede acest mecanism pentru interpretarea tratatelor sau pentru interpretarea și verificarea validității unei norme din legislația secundară a Uniunii Europene, dar instanța națională poate să respingă o astfel de cerere atunci când jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene oferă suficiente repere pentru interpretarea legislației naționale într-un sens care să concorde dreptului Uniunii.

Având în vedere modul cum sunt formulate cele două întrebări, arată că nu sunt îndeplinite niciuna dintre cerințele menționate mai sus, iar prin maniera de formulare a întrebărilor preliminare, reclamanta tinde, în realitate, să obțină o "decizie de îndrumare" în soluționarea în concret a cauzei de către instanța națională, din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene, ceea ce este inadmisibil, întrucât excedează competenței sale.

Prin urmare, instanța națională este cea care stabilește relevanța dreptului comunitar pentru soluționarea litigiului aflat pe rol și dacă cererea de adresare a unei întrebări preliminare este sau nu necesară.

Întrebările ce se pot adresa de instanța națională vizează exclusiv probleme de interpretare, validitate sau aplicare a dreptului comunitar, iar nu aspecte legate de dreptul național sau elemente particulare ale speței deduse judecății, așa cum este situația în prezenta cauză. Practica instanțelor și doctrina sunt în sensul susținerilor sale, așa cum rezulta din articolul publicat în Revista Romana de Jurisprudența nr.3/2019, pag. 169-178 (extras din decizia nr.3549/29.10.2018, a Curții de Apel Craiova).

Procedura de adresare a întrebărilor preliminare este reglementată de articolele 93- 118 din Regulamentul de procedură al CJUE.

Conform recomandărilor în atenția instanțelor naționale, privind procedura întrebărilor preliminare (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114552>), cererea de decizie preliminară trebuie să vizeze interpretarea sau validitatea dreptului UE, nu a dreptului național și nici aspecte de fapt invocate în cadrul litigiului principal, iar CJUE nu aplică ea însăși dreptul UE într-un litigiu pentru a cărui soluționare a fost sesizată instanța de trimitere, deoarece rolul său este de a ajuta la rezolvarea acestuia; rolul instanței naționale este să formuleze concluzii pe baza deciziei CJUE.

Pe lângă întrebările adresate, Cererea de decizie preliminară trebuie să cuprindă, conform art. 94 din Regulamentul de procedură al Curții:

(e) o expunere sumară a obiectului litigiului și a faptelor și circumstanțelor relevante pentru adresarea întrebărilor preliminare

(f) conținutul dispozițiilor naționale care ar putea fi aplicate în speță și, dacă este cazul, jurisprudența națională cu privire la acestea

(g) motivele care au determinat instanța națională să aibă îndoieli cu privire la interpretarea sau validitatea anumitor dispoziții ale dreptului UE, precum și legătura de cauzalitate dintre aceste dispoziții și dreptul intern aplicabil în cauză

În cadrul procedurii întrebărilor preliminare, rolul Curții este acela de a oferi o interpretare a dreptului Uniunii sau de a se pronunța cu privire la validitatea acestuia, și nu de a aplica acest drept la situația de fapt care face obiectul acțiunii principale, rol ce revine instanței naționale. Curtea nu este competentă să se pronunțe cu privire la problemele de fapt ivite în cadrul acțiunii principale și nici să soluționeze divergențele de opinii în interpretarea sau aplicarea normelor de drept național.

Curtea se pronunță asupra interpretării sau validității dreptului Uniunii, încercând să ofere un răspuns util pentru soluționarea litigiului, însă instanța de trimitere este cea careia îi revine sarcina de a trage concluziile adecvate din răspunsul Curții, înlăturând, dacă este cazul, aplicarea normei naționale în discuție.

Instanța ale cărei hotărâri sunt susceptibile să facă obiectul unei căi de atac poate, în special în situația în care se consideră suficient de lămurită de jurisprudența Curții, să decidă ea însăși cu privire la interpretarea corectă a dreptului Uniunii și cu privire la aplicarea acestuia situației de fapt deduse judecății. Instanței naționale îi revine sarcina de a arăta de ce interpretarea solicitată este necesară pentru soluționarea cauzei cu care a fost investită.

Arată că niciuna dintre cele două întrebări nu se refera la interpretarea sau validitatea dreptului Uniunii, ci doar la aspecte legate de dreptul național sau elemente particulare ale speței deduse judecății, așa cum este situația în prezenta cauză, astfel ca nu se justifică sesizarea CJUE.

Totodată, în urma analizării argumentelor tehnice invocate de reclamanta Fondul Proprietatea S.A. în „Cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene”, formulată în cadrul Dosarului nr. 6738/2/2013*, transmite observații punctuale, de natură tehnică, prin raportare la numerotarea existentă în aceasta cerere:

I.2.1.7 Se face o confuzie între Piața de Echilibrare și Piața Serviciilor Tehnologice de Sistem.

Pe Piața de Servicii Tehnologice de Sistem se achiziționează rezerve de la furnizorii calificați în acest sens, aceste rezerve fiind activate sau nu pe Piața de Echilibrare, care este o piață de tranzacționare a energiei pentru realizarea permanentă a echilibrului producție - consum (creștere sau reducere de putere). În concluzie, energia furnizată pentru echilibrarea sistemului în timp real este diferită de rezervele achiziționate anterior menționate.

I.2.1.8 În România, rezerva de reglaj primar nu este achiziționată pe bază de contract de la producători, reglajul primar fiind obligatoriu pentru toți producătorii racordați la SEN și neremunerat.

I.2.1.9 Centralele vizate de HG 138/2013 sunt centrale termoelectrice, care, din considerente tehnice, ar trebui să funcționeze în zona de bază a curbei de sarcină, la sarcină constantă, cât mai aproape de valoarea nominală, pentru ca randamentul tehnic să fie maxim. Discontinuitățile în funcționare apar însă în mod inerent, dat fiind funcționarea grupurilor energetice în condițiile impuse de piața de energie electrică.

CONFORM CU ORIGINALUL

I.2.1.12 Orice producător care a încheiat cu OTS un contract pentru furnizarea de servicii tehnologice de sistem pe Piața de Servicii Tehnologice de Sistem (concurențială sau reglementată), are obligația de a oferta pe Piața de Echilibrare cel puțin cantitatea contractată, în caz contrar acesta plătiind penalități conform reglementărilor în vigoare. Activarea rezervelor pe Piața de Echilibrare nu este garantată pentru niciun furnizor de STS, aceasta fiind realizată în conformitate cu regulile de piață, în baza unei ordini de merit (ordonarea crescătoare a prețurilor de ofertă în cazul selecțiilor la creștere). Această regulă s-a aplicat și producătorilor vizați de HG 138/2013, ne-existând garanția utilizării energiei de echilibrare furnizată de către aceștia în mod preferențial (în afara ordinii de merit).

I.2.1. punctele 14, 16-17

Piața Serviciilor Tehnologice de Sistem din România este foarte concentrată și cu un grad redus de concurență, indiferent de tipul de rezerve. În condițiile unei oferte limitate, prețurile pe piața concurențială STS au valori mari, în multe situații prețurile medii ponderate la licitații depășind prețurile reglementate. În acest context, nu se poate afirma cu certitudine că prețul de achiziție al rezervelor în absența prevederilor din HG 138/2013 ar fi fost mult mai mic.

I.2.1. punctele 18,19,22;

I.2.2 Consideră că, prin HG 138/2013 se prevede dreptul centralelor de a avea acces garantat la rețeaua de electricitate, pentru capacitatea menționată, numai în situația în care producătorii respectivi au încheiat contracte de vânzare de energie electrică pe piața de energie, încheierea respectivelor contracte fiind o problemă care privește exclusiv producătorii. Dorim să subliniem și faptul că, în conformitate cu legislația din România, respectivele contracte nu pot fi încheiate decât pe una dintre platformele centralizate operate de operatorul pieței de energie, deci în condiții de concurență și de totală transparență. În realitate, centralele vizate de HG 138/2013 au funcționat frecvent la valori orare mai mici față de cele menționate în HG.

În Ordinul ANRE nr. 60/2013 a fost preluată noțiunea de dispecerizare cu prioritate din Directivele europene, fără a păstra însă semnificația primară a acestei noțiuni din contextul inițial. Astfel, în cazul Ordinului ANRE nr. 60/2013, semnificația dispecerizării cu prioritate se reduce doar la situațiile în care se impune scăderea de putere pentru echilibrarea SEN în cazul excedentelor mari de putere, când pentru Unitățile Dispecerizabile (UD) enumerate în cadrul Ordinului se creează condițiile de a fi oprite/reduce în urma celor care nu beneficiază de această facilitate. Noțiunea de dispecerizare cu prioritate nu se referă și la încărcarea/pornirea UD și la eventuala asigurare a unor avantaje de funcționare curentă în piață față de alte unități de producere. Dispecerizarea prioritară prevăzută în acest act normativ se referă strict la ordinea de merit care se stabilește pe Piața de Echilibrare, nu asigură participanților la piață avantaje concurențiale și se aplică numai de la un anumit nivel al ofertelor zilnice din PE, respectiv de la valoarea de 0,1 lei/MWh (în situația în care dispecerul trebuie să reducă puterea grupurilor din considerente de siguranță).

Centralele vizate de HG 138/2013 nu beneficiază de dispecerizare cu prioritate în sensul în care beneficiază resursele regenerabile și energia produsă în cogenerare, așa cum prevede efectiv legislația în vigoare (art. 36, art. 45, art 70 din cadrul Legii energiei și gazelor naturale nr. 123/2012), ci doar de o prioritizare în situația în care prețul ofertelor zilnice pe piața de echilibrare scade sub valoarea de 0,1 lei/MWh și numai dacă au contracte încheiate în piața de electricitate.

Arată că motivele emiterii hotărârii de guvern atacate, care se regăsesc în nota de fundamentare a HG nr. nr.138/2013, cât și motivele emiterii Hotărârii Guvernului nr.941/2014 pentru modificarea art. 4 din Hotărârea Guvernului nr.138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică, precum și pentru prorogarea unui termen.

Arată că emiterea actului normativ s-a făcut în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită, în continuare, Legea nr. 123/2012, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică.

Potrivit acestui articol:

“Programul energetic

1.2.5. Politica energetică se concretizează într-un program cuprinzând măsuri de stimulare a activităților de investiții, cercetare-dezvoltare, dezvoltare durabilă, valorificare eficientă a resurselor energetice, a eficienței energetice și a altor activități în vederea asigurării siguranței și securității în funcționare a SEN, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

CONFORM CU ORIGINALUL

1.2.6. Guvernul, ministerul de resort, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale iau măsuri pentru realizarea obiectivelor înscrise în programul prevăzut la alin. (1) și examinează, anual sau ori de câte ori este necesar, stadiul îndeplinirii prevederilor acestuia.

1.2.7. Prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării.”

1.2.8. Aceasta prevedere nu face decât sa transpună in dreptul național legislația comunitara, respective DIRECTIVA 2009/72/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN SI A CONSILIULUI din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice si de abrogare a Directivei 2003/54/CE.

Potrivit art.15 al acestei directive 2009/72/CE: “Dispecerizare și echilibrare (1) Fără a aduce atingere furnizării de energie electrică în baza obligațiilor contractuale, inclusiv cele care decurg din caietul de sarcini, operatorul de transport și de sistem, în cazul în care îndeplinește această funcție, răspunde de dispecerizarea instalațiilor de producere din zona sa și de stabilirea utilizării interconexiunilor cu celelalte sisteme....

1.2.9. Din motive de siguranță a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.

1.2.10. Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre solicită operatorilor de transport și de sistem să respecte standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitățile de interconexiune.

1.2.11. Operatorii de transport și de sistem cumpără energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață, de fiecare dată când îndeplinesc această funcție.

1.2.12. Regulile adoptate de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrarea sistemului de energie electrică sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de transport și de sistem se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 37 alineatul (6), și trebuie publicate.”

Guvernul României a acordat acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică celor doi producători, în considerarea prevederilor legale anterior menționate.

Arată că susținerile reclamantei sunt vădit neîntemeiate, așa cum rezulta și din adresele depuse la dosar:

• Nota de fundamentare a Hotărârii de guvern este avizata favorabil de Ministerul Justiției, așa cum rezulta în documentul depus la dosarul cauzei și din adresa Ministerului Justiției nr.25747/27.03.2013:

• Proiectul actului normativ este avizat favorabil de Consiliul Concurenței, conform adresei înregistrată la MECMA - OPSPI sub nr.2299/26.03.2013, în care se menționează ca în opinia Consiliului Concurenței, “proiectul de act normativ nu cuprinde prevederi care ar putea avea incidența cu reglementările comunitare în material ajutorului de staf”:

• ANRE, autoritate de reglementare în domeniul energiei, a arătat prin adresa nr. 13,161/15.03.2013 ca măsurile ce vor fi dispuse prin actul normativ: “respecta legislația română și comunitară incidența și nu contravin cadrului de reglementare emis de ANRE”. De asemenea, ANRE accentuează faptul ca “menținerea nivelului de siguranță a sistemului electroenergetic național reprezintă un obiectiv maior al ANRE la stabilirea cadrului de reglementare privind funcționarea pieței de energie electrica, precum și a reglementarilor tehnice incidente” și ca propunerea de act normativ “va contribui la asigurarea continuității alimentării cu energie electrica în condiții corespunzătoare pentru toți consumatorii de energie electrica situați pe teritoriul ... prin folosirea unei cantități de cărbune din producția internă sunt îndeplinite condițiile pentru a asigura securitatea energetică a țării...”.

CONFORM CU ORIGINALUL

• Consiliul Concurenței, conform adresei înregistrată la OPSPI sub nr.4971/08.07.2013, menționează ca: “prin HG nr.138/2013 privind adoptarea unor masuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică sunt instituite masuri necesare pentru menținerea siguranței Sistemului Electroenergetic Național, iar măsurile luate pentru îndeplinirea obiectivelor de siguranță prevalează asupra regulilor în domeniul concurenței și implicit în domeniul ajutorului de stat... comunicam ca ... măsurile adoptate nu fac obiectul unei intervenții din partea Consiliului Concurenței...”

În condițiile în care autoritățile cu atribuții în domeniu și-au exprimat explicit acordul pentru emiterea actului normativ atacat, arătând că sunt respectate toate prevederile legale naționale și comunitare incidente, cererea de chemare în judecată formulate de reclamanta Fondul Proprietatea SA este vădit neîntemeiată, motiv pentru care solicită respingerea ei.

Invocă și cele menționate în Notele de fundamentare a celor două acte normative (HG nr. nr.138/2013, precum și Hotărârea Guvernului nr.941/2014 pentru modificarea art. 4 din Hotărârea Guvernului nr.138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică, precum și pentru prorogarea unui termen):

“Sistemul Electroenergetic Național a înregistrat și înregistrează, în continuare, o creștere semnificativă a numărului de centrale electrice ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie, a căror producție are un caracter imprevizibil și intermitent. Puterea instalată în centralele electrice aflate în funcțiune din surse eoliene este de cca. 2000 MW, iar a celor din surse solare de energie de cca. 1100 MW, urmând ca în 2014 - 2015, pe baza dosarelor de autorizare de înființare depuse la Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE), să intre în funcțiune noi capacități energetice care utilizează surse regenerabile de cca. 2500 MW.

Ca urmare, pe piața angro de energie electrică se manifestă o scădere a prețului energiei electrice, deoarece sprijinul acordat acestor centrale electrice nu este inclus în prețul de vânzare a energiei electrice de către producători. Centralele electrice din surse convenționale de energie electrică, în special cele care utilizează cărbune, înregistrează costuri crescute datorită faptului că nu pot funcționa în mod continuu, iar atunci când sunt oprite nu pot presta nici servicii tehnologice de sistem datorită duratelor lungi de pornire și a costurilor foarte mari. Astfel, aceste centrale nu pot fi competitive pe piață, reducându-și aportul la necesarul de energie. În plus, acest lucru afectează în lanț sectorul minier prin diminuarea cantităților de cărbune utilizate în procesul de producție a energiei electrice, cu toate consecințele negative ce ar urma să se producă în viitor, din acest motiv, asupra securității energetice a României.

Cu toate acestea, funcționarea centralelor din surse convenționale de energie este necesară pentru acoperirea curbei de sarcină a consumului de energie electrică și asigurarea serviciilor tehnologice de sistem.

Studiile privind siguranța și adecvanta Sistemului Electroenergetic Național, indică faptul că este necesar să funcționeze centrale electrice localizate distribuite pe teritoriul țării, care să asigure servicii tehnologice de sistem, precum și realizarea echilibrului dintre cererea și oferta de energie electrică a țării. Una din centralele electrice aflate în această situație este Centrala Termoelectrică Mintia, aparținând Societății Complexul Energetic Hunedoara S.A., cu puterea instalată de 1225 MW și care funcționează pe huiă produsă de minele din Valea Jiului ale societății. Această centrală contribuie semnificativ la siguranța zonei centrale și de nord a Sistemului Electroenergetic Național, puternic deficitară. Grupurile centralei, având o durată de pornire lentă, nu pot răspunde comenzilor dispecerului energetic pentru a asigura servicii tehnologice de sistem, decât dacă se află în funcțiune la o putere electrică limitată.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 123/2012, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică Guvernul României a acordat acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de către Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A., ca producător de energie electrică ce utilizează combustibili din producția internă.

Astfel, prin dispozițiile hotărârii Guvernului nr.138/2013, referitor la asigurarea accesului garantat la rețelele electrice pentru energia produsă și la furnizarea serviciilor tehnologice de sistem către operatorul de transport și sistem, pentru Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A. s-a aprobat accesul garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de centrala termoelectrică Mintia aparținând Societății Complexul Energetic Hunedoara S.A., care să asigure funcționarea continuă a acesteia la o putere medie electrică de cel puțin 200 MW.

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA, în calitate de operator de transport și de sistem, răspunde de menținerea siguranței în funcționare a Sistemului Electroenergetic Național, denumită în continuare SEN și stabilește volumul serviciilor tehnologice de sistem necesar a fi contractate, deține controlul și are drept de utilitate necondiționată asupra tuturor serviciilor tehnologice de sistem. Astfel, prin adresa nr. 27125/13.08.2014 transmisă către ministrul delegat pentru Energie, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. solicită suplimentarea benzii de reglaj secundar, a cantităților de rezervă terțiară rapidă și rezervă terțiară lentă.

Asigurarea accesului garantat la rețelele electrice pentru o putere de 200 MW implică producerea unei cantități anuale de energie electrică de cca. 1,75 TWh, ceea ce reprezintă cca. 3,02 % din consumul final brut al țării, care, în anul 2013, a fost de cca. 57,9 TWh, respectându-se astfel limitarea accesului garantat la rețelele electrice la o cantitate anuală corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului final brut al țării, conform prevederilor Legii nr. 123/2012.”

“Schimbări preconizate. Prin prezentul act normativ se propune modificarea Hotărârii Guvernului nr.138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică, denumită, în continuare, HG nr. 138/2013, în sensul în care:

- pentru menținerea nivelului de siguranță a sistemului electroenergetic național, Societatea Complexul Energetic Hunedoara - S.A. are obligația de a furniza servicii tehnologice de sistem către operatorul de transport și sistem la o valoare a puterii electrice de cel puțin 500 MW, în condițiile reglementărilor emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;

- termenul stabilit pentru aplicarea măsurilor prevăzute la art.1, 3 și 4 din HG nr.138/2013, pentru Societatea Complexul Energetic Hunedoara - S.A., astfel cum urmează a fi modificată prin proiectul de hotărâre, să fie prorogată până la 31 decembrie 2017.

Modificările solicitate sunt imperios necesare din următoarele considerente:

În ceea ce privește obligația de a furniza servicii tehnologice de sistem la valoare a puterii electrice crescută la cel puțin 500 MW menționăm următoarele:

Siguranța SEN necesită existența și menținerea unui mix de combustibil pentru producerea energiei electrice care să acopere consumul național de energie. În realizarea mixului de combustibil necesar pentru producerea energiei electrice Guvernul român acordă o importanță deosebită utilizării cu prioritate a resurselor energetice interne în vederea asigurării securității și independenței energetice. În realizarea acestui mix este luată în considerare și huila din resursa internă, singurul producător de energie electrică care utilizează această resursă fiind Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A.

Creșterea explozivă a capacităților de producție a energiei electrice din surse regenerabile din ultimii ani și, conform prognozei și în următorii ani, impune luarea unor măsuri care să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică, după cum se subliniază și în punctul (5) din fundamentarea Directivei 2005/89/CE, prin care: “La promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile, este necesar să se asigure disponibilitatea capacității de rezervă asociate în cazul în care acest lucru este necesar din punct de vedere tehnic pentru menținerea fiabilității și siguranței rețelei”. Dezvoltarea capacităților de producție a energiei electrice care utilizează surse regenerabile și integrarea acestora în SEN a fost și va fi înlesnită, în mare măsură, de structura de producție a energiei electrice din România, respectiv de existența mixului de combustibil.

Pentru asigurarea adecvanței sistemului și acoperirea în condiții de siguranță a cererii de energie electrică, este necesar să existe, în SEN, o anumită putere disponibilă asigurată de centrale, semnificativ mai mare decât puterea consumată la vârful de consum. Este obligatorie, de asemenea, menținerea în permanență, la dispoziția operatorului de sistem, a unei rezerve operaționale care să poată echilibra balanța la variațiile continue ale sarcinii și la declanșarea celui mai mare grup de producere a energiei electrice din sistem. Aceste variații au crescut considerabil în urma creșterii explozive a producției de energie electrică pe bază de surse regenerabile, disponibilitatea acestor producători de energie fiind limitată, iar producția necontrolabilă, capacitatea de rezervă asociată fiind absolut necesară pentru asigurarea adecvanței sistemului.

În sensul celor prezentate anterior, reducerea potențialelor capacități de rezervă asociate, prin retragerea din exploatare a unor capacități de producție a energiei electrice care utilizează combustibili clasici, afectează în mod evident, în sens negativ, siguranța alimentării SEN și chiar securitatea energetică a țării.

CONFORM CU ORIGINALUL

Nivelul pierderilor în rețea este influențat de distanța dintre centrele de producție și cele de consum, deci de modul în care se distribuie acoperirea sarcinii pe grupurile existente în sistem și de volumul și destinația schimburilor de energie internaționale. Din acest punct de vedere, în zona de centru și N-V a țării, Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A. este singurul mare producător de energie electrică, cu o capacitate totală instalată de 1225 MW.

Creșterea capacității de interconexiune frontaliere pe interfața de Vest a României, corelată cu reducerea pierderilor în Rețelele Electrice de Transport, impun existența în zonă a unei capacități de producție semnificative.

În ceea ce privește prorogarea termenului pentru furnizarea serviciilor tehnologice de sistem (STS), până la 31 decembrie 2017 menționăm următoarele:

Prognoza pentru următorii ani în ceea ce privește capacitățile de producție a energiei electrice din surse regenerabile este de dezvoltare, în continuare, a acestor capacități, în perioada imediat următoare și într-un orizont de timp mediu. Se impune, pentru această perspectivă, asigurarea disponibilității capacităților de rezervă asociate pentru menținerea fiabilității și siguranței rețelei, respectiv siguranța alimentării SEN.

Adecvanței sistemului va trebui să i se acorde, în perspectivă o atenție sporită, creșterea producției de energie electrică din surse regenerabile inducând impredictibilitatea unor cantități de energie electrică produse mai mari și, prin urmare, variații mai mari în SEN.

Lipsa unei perspective în perioada prorogată de punere în funcțiune a unor capacități de producție a energiei electrice noi care utilizează combustibili clasici, pentru asigurarea unui disponibil de capacități de rezervă, poate afecta adecvanța sistemului și siguranța alimentării sistemului, cu implicații privind securitatea energetică a țării.

Proiectul "4M - Market Coupling" de cuplare a piețelor din Cehia, Slovacia, Ungaria și România, care va fi lansat în luna noiembrie 2014, va determina o creștere a fluxului transfrontalier la granița de Vest a României, cu implicații pozitive din punct de vedere al sursei de energie electrică din apropierea interfeței de schimb. Creșterea capacității de interconexiune frontaliere pe interfața de Vest a României, corelată cu reducerea pierderilor în Rețeaua Electrică de Transport, care sunt direct proporționale cu distanța dintre producători și consumatori, impun cu atât mai mult, în perspectivă, existența în zonă a unei capacități de producție semnificative. Inclusiv pentru perioada prorogată, Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A. rămâne singurul mare producător de energie electrică în zona de centru și N-V a țării.

În considerarea celor prezentate, având în vedere perspectivele evoluției producătorilor de energie electrică pe termen scurt și mediu, siguranța alimentării SEN și independența energetică a țării, se constată necesitatea menținerii capacităților de rezervă existente în cadrul Societății Complexul Energetic Hunedoara S.A. pentru perioada 2015 - 31 decembrie 2017."

ANRE, autoritate de reglementare în domeniul energiei, a arătat prin adresa nr.13.161/15.03.2013 ca măsurile ce vor fi dispuse prin actul normativ: "respecta legislația română și comunitară incidentă și nu contravin cadrului de reglementare emis de ANRE". De asemenea, ANRE accentuează faptul că "menținerea nivelului de siguranță a sistemului electroenergetic național reprezintă un obiectiv major al ANRE la stabilirea cadrului de reglementare privind funcționarea pieței de energie electrică, precum și a reglementărilor tehnice incidente" și ca propunerea de act normativ "va contribui la asigurarea continuității alimentării cu energie electrică în condiții corespunzătoare pentru toți consumatorii de energie electrică situați pe teritoriul... prin folosirea unei cantități de cărbune din producția internă sunt îndeplinite condițiile pentru a asigura securitatea energetică a țării..."

Proiectul actului normativ este avizat favorabil de Consiliul Concurenței, conform adresei înregistrată la MECMA - OPSPI sub nr.2299/26.03.2013. în care se menționează că în opinia Consiliului Concurenței, "proiectul de act normativ nu cuprinde prevederi care ar putea avea incidența cu reglementările comunitare în material ajutorului de stat".

Consiliul Concurenței, conform adresei înregistrată la OPSPI sub nr.4971/08.07.2013. menționează că: "prin HG nr.138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică sunt instituite măsuri necesare pentru menținerea siguranței Sistemului Electroenergetic National, iar măsurile luate pentru îndeplinirea obiectivelor de siguranță prevalează asupra regulilor în domeniul concurenței și implicit în domeniul ajutorului de stat.... comunicăm ca ... măsurile adoptate nu fac obiectul unei intervenții din partea Consiliului Concurenței..."

Pârâta Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A., depune concluzii scrise prin care solicită admiterea excepției lipsei de interes, astfel cum a fost invocată de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, prin Precizările depuse pentru termenul din data de 10.12.2019.

În ceea ce privește condițiile generale ce trebuie să existe în cazul oricărei forme concrete care intră în conținutul acțiunii civile, arată că nu este îndeplinită cerința interesului, ca atare, este de admis excepția lipsei interesului din următoarele motive:

Pentru ca o persoană să constituie "subiect de sesizare a instanței", trebuie pe de o parte să aibă calitate procesuală activă, iar pe de altă parte să îi fie lezat un drept al său ori interes legitim.

Analizând interesul prin prisma condiției de exercitare a acțiunii civile - arată faptul că prin interes se înțelege folosul practic urmărit de cel care recurge la acțiunea civilă, cu mențiunea că în principiu interesul procesual trebuie să fie individual (personal).

Tot sub aspect procedural, interesul (*scopul urmărit de aceasta*) trebuie să îndeplinească următoarele cerințe: să fie legitim; să fie personal și direct; să fie născut și actual.

În legătură cu prima cerință - ca interesul să fie legitim, doctrina arată că aceasta trebuie să fie și juridic, ceea ce înseamnă că un interes pur economic sau pur teoretic nu ar justifica exercițiul acțiunii civile.

În conformitate cu art.32 cod procedura civila: „Condiții de exercitare a acțiunii civile

Orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia:

- are capacitate procesuală, în condițiile legii;
- are calitate procesuală;
- formulează o pretenție;
- justifică un interes.

Potrivit art.32 cod procedura civila: „Interesul de a acționa - Interesul trebuie să fie determinat, legitim, personal, născut și actual. Cu toate acestea, chiar dacă interesul nu este născut și actual, se poate formula o cerere cu scopul de a preveni încălcarea unui drept subiectiv amenințat sau pentru a preîntâmpina producerea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara.”

Prin interes se înțelege folosul practic, material sau moral, urmărit de cel care a formulat o cerere de chemare în judecată, o cererea reconvențională, o cerere de intervenție voluntară sau forțată, o cale de atac sau orice altă formă de exercitare a acțiunii civile.

Prin impunerea cerinței interesului, care corespunde unei maxime celebre: „pas d’interet, pas d’action”, s-a urmărit să se evite nu numai unele litigii lipsite de orice utilitate pentru reclamant, pur vexatorii, dar în același timp să se menajeze timpul magistraților al căror rol să nu fie încărcat cu astfel de pricini.

Condiția interesului trebuie să se verifice nu numai în legătură cu cererea de chemare în judecată, ci pe tot parcursul procesului, ori de câte ori se apelează la una sau alta dintre formele procedurale care alcătuiesc conținutul acțiunii civile (cereri, excepții, exercitarea căilor de atac, executare silită etc.).

Interesul de a promova cererea trebuie justificat de reclamant doar în persoana sa, întrucât această cerință se apreciază numai în raport cu reclamantul.

Pentru a stabili dacă o parte are interes în exercitarea acțiunii civile, instanța trebuie să prefigureze folosul efectiv pe care aceasta l-ar obține în ipoteza admiterii formei procedurale exercitate.

Existența interesului se apreciază la momentul formulării cererii sau al invocării apărării. Preluând statuările doctrinei, reglementarea actuală prevede expres cerințele de valabilitate pe care trebuie să le îndeplinească această condiție de exercitare a acțiunii civile: „interesul trebuie să fie determinat, legitim, personal, născut și actual” (art. 33 teza INCPD).

Așa cum motivează reclamantul, acesta solicita, în esență, “anularea în integralitate a HG nr.138/2013” ca efect al “constatării ilegalității ajutorului de stat acordat prin intermediul Hotărârii de Guvern nr.138/2013”.

Or, HG nr.138/2013, astfel cum a fost modificată prin Hotărârii Guvernului nr.941/2014 pentru modificarea art. 4 din Hotărârea Guvernului nr.138/2013, precum și pentru prorogarea unui termen, și-a produs efectele pentru Complexul Energetic Oltenia “în perioada 15 aprilie 2013 - 1 iulie 2015”, conform art.6 din HG nr.138/2013, iar pentru Complexul Energetic Hunedoara și-a produs efectele în perioada 15 aprilie 2013 - 31 decembrie 2017 conform art. 6 din HG nr.138/2013 și art.II din HG

CONFORM CU
ORIGINALUL

nr.941/2014.

Astfel, la aceasta data, actul normativ atacat în prezenta cauza și a cărui anulare se solicită - și-a încetat efectele, nemaifiind îndeplinită condiția justificării interesului.

În vederea verificării îndeplinirii condițiilor pentru promovarea prezentei cereri de chemare în judecată, arată următoarele aspecte privitoare la interesul reclamantului de a promova prezenta acțiune:

Interesul determinat

Interesul trebuie să fie determinat, adică folosul practic, material sau moral, ce poate fi realizat de parte, în eventualitatea admiterii formei procedurale exercitate, să fie unul concret, iar nu abstract, cerința fiind echivalentă cu cerința existenței interesului însuși. Astfel, se poate constata cu ușurință, din motivarea cererii de chemare în judecată ca nu există un folos practic și moral în promovarea acțiunii, reclamantul solicitând anularea unui act care a produs efecte pe o perioadă limitată de timp și care și-a încetat efectele în urma cu mai mulți ani.

Interesul legitim

Interesul trebuie să fie legitim, adică conform cu regulile de conviețuire socială sau cu legea, deci să nu încalce prevederile art. 12 NCC.

S-a precizat astfel că interesul trebuie să fie și juridic, iar nu pur teoretic (de exemplu, să se obțină o soluție favorabilă pentru a preîntâmpina o judecată eventuală împotriva părții pe aceleași temeuri) sau pur economic (de exemplu, dorința unui comerciant de a elimina concurența pe o anumită piață relevantă; în acest caz, interesul nu este legitim, deoarece stimularea concurenței este o cerință vitală a economiei de piață).

Exercitarea unui drept subiectiv fără interes legitim, deci împotriva scopului său recunoscut de lege, constituie un abuz de drept, care trebuie sancționat [art. 12 alin. (2) NCPC].

Așa cum motivează reclamantul cererea de chemare în judecată, rezulta cu certitudine lipsa unui interes legitim al acestuia.

Interesul personal

Interesul trebuie să fie personal. În sensul că folosul practic urmărit de titularul cererii trebuie să se răsfângă asupra acestuia; cu alte cuvinte, această cerință exprimă ideea că, în principiu, nu este îngăduit unei persoane să apere interesul unei alte persoane și, pe cale de consecință, nici interesul colectiv.

În consecință, reclamantul nu justifică niciun interes personal în promovarea cererii de chemare în judecată.

Interesul născut și actual

Interesul trebuie să fie născut și actual, iar nu eventual, adică să existe la momentul exercitării acțiunii civile. În sensul că partea s-ar expune unui prejudiciu dacă ar rămâne în pasivitate și nu ar recurge în acel moment la acțiune.

Nici această cerință nu este îndeplinită de reclamant, având în vedere cele arătate anterior.

Solicita admiterea cererii de suspendare a judecării cauzei, formulată de parata Complexul Energetic Hunedoara, având în vedere deschiderea procedurii generale a insolvenței împotriva acesteia.

Așa cum rezulta din înscrisurile depuse, împotriva acestei parate a fost dispusă deschiderea procedurii generale de insolvență împotriva debitorului Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA, prin sentința nr.601/2019 pronunțată în data de 14.11.2019 de Tribunalul Hunedoara, în dosarul nr.5075/97/2016.

Potrivit art.75 alin.(1) din Legea nr.85/2014: “(1) De la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului. Valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor. Repunerea pe rol a acestora este posibilă doar în cazul desființării hotărârii de deschidere a procedurii, a revocării încheierii de deschidere a procedurii sau în cazul închiderii procedurii în condițiile art. 178. În cazul în care hotărârea de deschidere a procedurii este desființată sau, după caz, revocată, acțiunile judiciare sau extrajudiciare pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului pot fi repuse pe rol, iar măsurile de executare silită pot fi reluate. La data rămânerii definitive a hotărârii de deschidere a procedurii, atât acțiunea judiciară sau extrajudiciară, cât și executările silite suspendate încetează.”

Prin cererea dedusă judecății, de constatare a “ilegalității ajutorului de stat acordat prin intermediul Hotărârii de Guvern nr.138/2013”, reclamanta ținde să obțină obligarea paratelor

producătoare de energie, beneficiare a pretinsului ajutor de stat, deci inclusiv a paratei Complexul Energetic Hunedoara, societate în insolvență, la restituirea acestor sume, ceea ce conduce la aplicarea prevederilor art.75 alin.(l) din Legea nr.85/2014, privind suspendarea de drept a judecării cauzei.

Asupra "cererii de sesizare a Curții Europene de Justiție a Uniunii Europene", formulata de reclamanta Fondul Proprietatea, indică punctul de vedere al Transelectrica SA, depus pentru termenul din data de 10.12.2019.

Analizând argumentele invocate de reclamanta Fondul Proprietatea, considera ca nu este admisibila cererea de sesizare a Curții Europene de justiție a Uniunii Europene, din perspectiva art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, coroborat cu art.93- 118 din Regulamentul de procedura al CJUE, din următoarele considerente:

Art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene are următorul conținut :

"Articolul 267 (ex-articolul 234 TCE)

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la: interpretarea tratatelor; validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen."

Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că instanța națională, investită cu o cerere de sesizare a CJUE, este cea care stabilește relevanța dreptului Uniunii Europene pentru soluționarea litigiului aflat pe rol și dacă cererea de adresare a unei întrebări preliminare este sau nu necesară. In acest sens, va învederam *Decizia nr. 636 din 12 februarie 2019, pronunțată de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție*

Potrivit art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană

"Art. 2. - (1) Instanța de judecată, din oficiu ori la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Comunităților Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză de orice natură și care se referă la validitatea sau la interpretarea unuia dintre actele prevăzute la art. 35 paragraful (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

Dacă cererea este formulată în fața unei instanțe a cărei hotărâre nu mai poate fi atacată prin intermediul căilor ordinare de atac, solicitarea Curții de Justiție a Comunităților Europene de a se pronunța cu titlu preliminar este obligatorie, dacă aceasta este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză."

In opinia Transelectrica SA - in prezenta cauza nu sunt aplicabile prevederile OUG nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum si pentru modificarea si completarea Legii concurenței nr. 21/1996.

A.2. Reglementarea Uniunii Europene incidența în prezenta cauza:

DIRECTIVA 2009/72/CE a PARLAMENTULUI EUROPEAN și a CONSILIULUI din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE. - art.15

Potrivit art.15 al acestei directive 2009/72/CE: "Dispecerizare și echilibrare

Fără a aduce atingere furnizării de energie electrică în baza obligațiilor contractuale, inclusiv cele care decurg din caietul de sarcini, operatorul de transport și de sistem, în cazul în care îndeplinește această funcție, răspunde de dispecerizarea instalațiilor de producere din zona sa și de stabilirea utilizării interconexiunilor cu celelalte sisteme....

(vii) Din motive de siguranță a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie,

CONFORM CU ORIGINALUL

combustibili indigeni. într-un procent care să nu depășească. într-un an calendaristic. 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.

(viii) Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre solicită operatorilor de transport și de sistem să respecte standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitățile de interconexiune.

(ix) Operatorii de transport și de sistem cumpără energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață, de fiecare dată când îndeplinesc această funcție.

(x) Regulile adoptate de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrarea sistemului de energie electrică sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de transport și de sistem se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 37 alineatul (6), și trebuie publicate.”

In opinia Transelectrica SA - in prezenta cauza nu sunt aplicabile prevederile art.107 si 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Referitor la “sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate referitoare la textul art.5 alin.(3) din Legea nr.123/2012”.

Transelectrica SA considera ca nu este necesara sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate referitoare la textul art.5 alin.(3) din Legea nr.123/2012, prin raportare la posibila “încălcare a prevederilor constituționale referitoare la libera concurența și regimul juridic al economiei de piață”, din următoarele considerente:

A. Cadrul juridic aplicabil

A.1. Cadrul juridic național: HG nr.138/2013, astfel cum a fost modificata prin HG nr.941/2014, emise în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012. cu modificările și completările ulterioare

Art.5 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012. cu modificările și completările ulterioare, prevede următoarele: “Programul energetic

1. Politica energetică se concretizează într-un program cuprinzând măsuri de stimulare a activităților de investiții, cercetare-dezvoltare, dezvoltare durabilă, valorificare eficientă a resurselor energetice, a eficienței energetice și a altor activități în vederea asigurării siguranței și securității în funcționare a SEN, aprobat prin hotărâre a Guvernului.
2. Guvernul, ministerul de resort, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale iau măsuri pentru realizarea obiectivelor înscrise în programul prevăzut la alin. (1) și examinează, anual sau ori de câte ori este necesar, stadiul îndeplinirii prevederilor acestuia.
3. Prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării.”

Constituția României

ART. 135

Economia

Economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurența

Statul trebuie să asigure: libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție; protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară; stimularea cercetării științifice și tehnologice naționale, a artei și protecția dreptului de autor; exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național; reținerii și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic; crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții; aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene.

CONFORM CU ORIGINALUL

ART. 45

Libertatea economică

Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate.

ART. 53

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.

In opinia Transelectrica SA, prevederile art. 5 alin.(3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, sunt constituționale în raport de pretinsa "încălcare a prevederilor constituționale referitoare la libera concurența și regimul juridic al economiei de piață", prin raportare la textele constituționale anterior menționate.

Art.5 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare face parte din Titlul I al Legii - "Energia electrică"

Titlul I al prezentei legi transpune Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 211 din 14 august 2009, Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 33 din 4 februarie 2006, și prevederile art. 4 alin. (3) din Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CF.F- publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 52 din 21 februarie 2004.

Titlul II al prezentei legi transpune Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 211 din 14 august 2009.

Mai indică și următoarele argumente, în **analiza excepției de neconstituționalitate** a prevederilor art.5 alin.(3) din Legea nr.123/2012, care justifică conformitatea acestui text de lege cu prevederile constituționale: Nota de fundamentare a Hotărârii de guvern este avizată favorabil de Ministerul Justiției, așa cum rezulta în documentul depus la dosarul cauzei și din adresa Ministerului Justiției nr.25747/27.03.2013. Proiectul actului normativ este avizat favorabil de Consiliul Concurenței, conform adresei înregistrată la MECMA - OPSPI sub nr.2299/26.03.2013, în care se menționează că în opinia Consiliului Concurenței, "proiectul de act normativ nu cuprinde prevederi care ar putea avea incidența cu reglementările comunitare în material ajutorului de stat".

- ANRE, autoritate de reglementare în domeniul energiei, a arătat prin adresa nr.13.161/15.03.2013 că măsurile ce vor fi dispuse prin actul normativ: "respecta legislația română și comunitară incidența și nu contravin cadrului de reglementare emis de ANRE". De asemenea, ANRE accentuează faptul că "menținerea nivelului de siguranță a sistemului electroenergetic național reprezintă un obiectiv major al ANRE la stabilirea cadrului de reglementare privind funcționarea pieței de energie electrică, precum și a reglementărilor tehnice incidente" și că propunerea de act normativ "va contribui la asigurarea continuității alimentării cu energie electrică în condiții corespunzătoare pentru toți consumatorii de energie electrică situați pe teritoriul ... prin folosirea unei cantități de cărbune din producția internă sunt îndeplinite condițiile pentru a asigura securitatea energetică a țării...".

Consiliul Concurenței, conform adresei înregistrată la OPSPI sub nr.4971/08.07.2013, menționează că: "prin HG nr.138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică sunt instituite măsuri necesare pentru menținerea siguranței Sistemului Electroenergetic Național, iar măsurile luate pentru îndeplinirea obiectivelor de siguranță prevalează asupra regulilor în domeniul

CONFORM CU
ORIGINALUL

concurrentei si implicit in domeniul ajutorului de Stat... comunica faptul ca ... masurile adoptate nu fac obiectul unei intervenții din partea Consiliului Concurrentei..."

În condițiile în care autoritățile cu atribuții în domeniu si-au exprimat explicit acordul pentru emiterea actului normativ atacat, arătând ca sunt respectate toate prevederile legale naționale si comunitare incidente, cererea de chemare în judecata formulate de reclamanta Fondul Proprietatea SA este vădit neîntemeiată, motiv pentru care solicita respingerea ei.

În România, rezerva de reglaj primar nu este achiziționată pe bază de contract de la producători, reglajul primar fiind obligatoriu pentru toți producătorii racordați la SEN și neremunerat.

Centralele vizate de HG 138/2013 sunt centrale termoelectrice, care, din considerente tehnice, ar trebui să funcționeze în zona de bază a curbei de sarcină, la sarcină constantă, cât mai aproape de valoarea nominală, pentru ca randamentul tehnic să fie maxim. Discontinuitățile în funcționare apar însă în mod inerent, dat fiind funcționarea grupurilor energetice în condițiile impuse de piața de energie electrică.

Orice producător care a încheiat cu OTS un contract pentru furnizarea de servicii tehnologice de sistem pe Piața de Servicii Tehnologice de Sistem (concurențială sau reglementată), are obligația de a oferi pe Piața de Echilibrare cel puțin cantitatea contractată, în caz contrar acesta plătește penalități conform reglementărilor în vigoare. Activarea rezervelor pe Piața de Echilibrare nu este garantată pentru niciun furnizor de STS, aceasta fiind realizată în conformitate cu regulile de piață, în baza unui ordin de merit (ordonarea crescătoare a prețurilor de ofertă în cazul selecțiilor la creștere). Această regulă s-a aplicat și producătorilor vizati de HG 138/2013, neexistând garanția utilizării energiei de echilibrare furnizată de către aceștia în mod preferențial (în afara ordinii de merit).

Piața Serviciilor Tehnologice de Sistem din România este foarte concentrată și cu un grad redus de concurență, indiferent de tipul de rezerve. În condițiile unei oferte limitate, prețurile pe piața concurențială STS au valori mari, în multe situații prețurile medii ponderate la licitații depășind prețurile reglementate. În acest context, nu se poate afirma cu certitudine că prețul de achiziție al rezervelor în absența prevederilor din HG 138/2013 ar fi fost mult mai mic.

Consideră că, prin HG 138/2013 se prevede dreptul centralelor de a avea acces garantat la **rețeaua de electricitate, pentru capacitatea menționată**, numai în situația în Care producătorii respectivi au încheiat contracte de vânzare de energie electrică pe piața de energie, încheierea respectivelor contracte fiind o problemă care privește exclusiv producătorii. Dorim să subliniem și faptul că, în conformitate cu legislația din România, respectivele contracte nu pot fi încheiate decât pe una dintre platformele centralizate operate de operatorul pieței de energie, deci în condiții de concurență și de totală transparență. În realitate, centralele vizate de HG 138/2013 au funcționat frecvent la valori orare mai mici față de cele menționate în HG.

În Ordinul ANRE nr. 60/2013 a fost preluată noțiunea de dispecerizare cu prioritate din Directivele europene, fără a păstra însă semnificația primară a acestei noțiuni din contextul inițial. Astfel, în cazul Ordinului ANRE nr. 60/2013, semnificația dispecerizării cu prioritate se reduce doar la situațiile în care se impune scăderea de putere pentru echilibrarea SEN în cazul excedentelor mari de putere, când pentru Unitățile Dispecerizabile (UD) enumerate în cadrul Ordinului se creează condițiile de a fi oprite/reduce în urma celor care nu beneficiază de această facilitate. Noțiunea de dispecerizare cu prioritate nu se referă și la încărcarea/pornirea UD și la eventuala asigurare a unor avantaje de funcționare curentă în piață față de alte unități de producere.

Dispecerizarea prioritară prevăzută în acest act normativ se referă strict la ordinea de merit care se stabilește pe Piața de Echilibrare, nu asigură participanților la piață avantaje concurențiale și se aplică numai de la un anumit nivel al ofertelor zilnice din PE, respectiv de la valoarea de 0,1 lei/MWh (în situația în care dispecerul trebuie să reducă puterea grupurilor din considerente de siguranță).

Centralele vizate de HG 138/2013 nu beneficiază de dispecerizare cu prioritate în sensul în care beneficiază resursele regenerabile și energia produsă în cogenerare, așa cum prevede efectiv legislația în vigoare (art. 36, art. 45, art. 70 din cadrul Legii energiei și gazelor naturale nr. 123/2012), ci doar de o prioritizare în situația în care prețul ofertelor zilnice pe piața de echilibrare scade sub valoarea de 0,1 lei/MWh și numai dacă au contracte încheiate în piața de electricitate.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea reține următoarele:

În stadiul procesual actual, de rejudecare după casarea pentru rejudecare decisă de instanța supremă, instanța de fond este ținută de dispozițiile instanței de recurs, care a

menținut soluția dată de prima instanța de fond cu privire la cererea reconvențională formulată de pârâta reclamantă SC COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA SA, însă a respins recursul declarat de pârâțul COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA SA împotriva aceleiași sentințe. În motivarea deciziei, instanța supremă reține în esență faptul că inițial instanța de fond s-a limitat la analiza faptului dacă recurentul reclamant a suferit o vătămare numai prin prisma motivului de nelegalitate privind existența ajutorului de stat, fără a analiza și celelalte motive de nelegalitate invocate în cererea de chemare în judecată. ICCJ a reținut că procedând astfel, prima instanță nu a lamurit pricina sub toate aspectele referitoare la legalitatea actului administrativ contestat, situație în care instanța supremă a constatat că sentința atacată nu răspunde exigențelor prevăzute de art.425 alin.1 lit.b Cpciv, fiind de natură să producă reclamantei o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin casarea sentinței și trimiterea spre rejudecare, apreciind că reclamanta a justificat o vătămare care să îi legitimeze solicitarea anulării actului administrativ atacat. În esență, reclamantul Fondul Proprietatea, prin actul atacat, a suferit prejudiciu în contextul în care prin HG nr.138/2013 contestată a fost acordat un avantaj economic societăților CE Hunedoara și CE Oltenia, iar efectele adverse ale acestor avantaje s-au răsfrânt negativ asupra altor participanți la piața energiei, cum este cazul Hidroelectrica, unde reclamantul Fondul Proprietatea are calitatea de acționar, faptul că reclamantul are calitatea de acționar și la CE Oltenia neavând relevanță în concret la speță din moment ce reclamantul Fondul Proprietatea a formulat cererea de chemare în judecată în calitate de acționar la Hidroelectrica.

Ca atare, este sub autoritate de lucru judecat constatarea instanței supreme în sensul că reclamantul Fondul Proprietatea a justificat o vătămare prin adoptarea HG nr.138/2013, rezultând că lămurirea acestei chestiuni a stabilirii existenței sau nu a ajutorului de stat, în rejudecare, trebuie să preocupe instanța de fond.

Curtea reține că nu este întemeiată excepția lipsei de interes a acțiunii reclamantului Fondul Proprietatea invocată de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, pârât potrivit căruia atât timp cât reclamanta Fondul Proprietatea SA este deținătoare a unui pachet minoritar la societățile vizate de HG nr. 138/2013, înseamnă că nu a prezentat un interes real urmărit în susținerea demersului său juridic și cu atât mai mult cu cât efectele HG nr. 138/2013 și-au încetat aplicabilitatea, astfel că în calitate de acționar al Hidroelectricii reclamanta nu are temei legal pentru a se considera prejudiciată, din moment ce deține un pachet minoritar, majoritatea acțiunilor aparținând Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Curtea de Apel constată această excepție nu este întemeiată, reținând următoarele:

Deși Fondul Proprietatea este acționar minoritar al Hidroelectrica, cu o participație de aprox. 20 % din capitalul social al companiei, lesne se poate constata faptul că Fondul Proprietatea a introdus acțiune în favoarea patrimoniului Hidroelectrica, societate la care de asemenea are acțiuni, apreciind că aceasta este dezavantajată prin HG nr. 138/2013, fapt reținut, de altfel, de Înalta Curte de Casație și Justiție, în considerentele din Decizia de casare. În consecință, în mod logic se poate reține că orice efect negativ asupra veniturilor Hidroelectrica se va răsfrânge în mod implicit și asupra Fondul Proprietatea în calitate de acționar al societății, va putea avea consecințe pecuniare asupra patrimoniului reclamantului. În acest cadru procesual este mai puțin relevant faptul că HG nr. 138/2013 a încetat să mai producă efecte, întrucât Legea contenciosului administrativ permite formularea pe cale separată a cererilor pentru obținerea despăgubirilor produse de actul administrativ nelegal, existența unei hotărâri judecătorești în privința actului administrativ considerat nelegal inducând concluzia că există interesul în continuarea judecării prezentei cauze.

Așa cum corect susține reclamantul Fondul Proprietatea, abrogarea unui act administrativ nu implică și înlăturarea efectelor pe care acesta le-a produs în perioada în care a fost în vigoare. Doar într-o astfel de situație s-ar putea discuta despre o eventuală lipsă de interes în continuarea unei acțiuni în anularea actului administrativ, însă în speță reclamantul Fondul Proprietatea a invocat încălcarea dispozițiilor în materie de ajutor de stat.

În consecință, Curtea respinge excepția lipsei de interes invocate de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri ca neîntemeiată.

CONFORM CU ORIGINALUL

Cu privire la cererea de suspendare a judecării formulate de CEH, Curtea urmează să o respingă ca fiind neîntemeiată, întrucât textul art.75 alin.1 din Legea nr.85/2014 nu este aplicabil în situația concretă, nefiind vorba despre realizarea unor creanțe asupra averii debitorului, ci despre lămurirea naturii juridice a susținerii pe care Guvernul României a acordat-o societăților pârâte prin HG nr. 138/2013 și stabilirea legalității acestei măsuri, prin raportare la noțiunea de ajutor de stat. Așadar pentru a suspenda judecata ca urmare a intrării societății pârâte în insolvență trebuie stabilit dacă acțiunea judiciară tinde spre realizarea unei creanțe asupra averii debitorului/pârâtului CEH, însă obiectul cererii de chemare în judecată din prezentul dosar este anularea unui act administrativ, respectiv HG nr. 138/2013, iar nu o solicitare din partea reclamantului de a realiza o creanță împotriva CEH. Ca atare, art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 nu este aplicabil, neavând relevanță împrejurarea că pârâtul CEH este unul dintre beneficiarii actului administrativ atacat.

Deliberând asupra sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu întrebare preliminară, instanța constată următoarele:

Situația de fapt

Din analiza înscrisurilor dosarului nr.6738/2/2013* al Curții de Apel București rezultă că Guvernul României a adoptat HG nr. 138/2013.

În privința cererii de sesizare a CJUE formulată de reclamant, Curtea de Apel reține următoarele: în temeiul art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, reclamantul a depus cerere prin care solicită sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare referitoare la interpretarea Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), precum și a reglementărilor cu caracter obligatoriu adoptate de instituțiile Uniunii Europene:

"I. Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a doua societăți cu capital majoritar de stat:

- 1. acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de a achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și*
- 2. acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora,*

reprezintă ajutor de stat în înțelesul art. 107 TFUE, respectiv: (i) este o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, (ii) are caracter selectiv și (iii) poate afecta schimburile comerciale între statele membre?

În cazul unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art. 108 alin. (3) TFUE?;

- III. Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru două societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE?"*

În motivarea cererii, reclamantul susține următoarele:

I. Admisibilitatea cererii. Rolul și condițiile solicitării unei hotărâri preliminare. Efectele hotărârilor preliminare.

Conform dispozițiilor art. 267 TFUE:

„Curtea de justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- a) interpretarea tratatelor;*
- b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;*

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în aceasta privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune".

Așa cum corect reține reclamantul, din analiza acestor dispoziții reiese că instanțele naționale pot apela la procedura hotărârii preliminare în cadrul oricărui tip de litigiu, indiferent de materia acestuia sau de procedura utilizată, în următoarele condiții:

- 1) solicitarea provine din partea unui organ cu atribuții jurisdicționale;*
- 2) obiectul interpretării este o prevedere de drept european sau un act al unei instituții europene, care are incidență în litigiul național;*

- 3) instanța națională apreciază că o hotărâre preliminară din partea CJUE îi este necesară pentru a se pronunța asupra unei probleme incidente în cauza ce i-a fost dedusă spre soluționare.

Dacă solicitarea provine din partea unui organ cu atribuții jurisdicționale, în cazul de față îndeplinirea primei condiții nu comportă discuții. Obiectul interpretării este o prevedere de drept european de care depinde pronunțarea hotărârii în litigiul național. Prima întrebare preliminară vizează nerespectarea dispozițiilor europene în materie de ajutor de stat - art. 107 și art. 108 alin. (3) TFUE.

Interpretarea art. 107 și a art. 108 alin. (3) TFUE - în sensul analizării condițiilor ajutorului de stat și a necesității notificării acestuia, reprezintă o operațiune esențială întrucât vizează unul dintre motivele de nelegalitate ale HG nr. 138/2013 invocate de reclamantul Fondul Proprietatea.

Din cererea de chemare în judecată rezultă că reclamantul susține faptul că HG nr. 138/2013 reprezintă un ajutor de stat în favoarea CE Oltenia și CE Hunedoara, atât prin acordarea de acces garantat și prioritar la rețeaua electrică, cât și prin obligarea acestora la a furniza servicii tehnologice de sistem către Transelectrica. Sistemul energetic național (SEN) trebuie să fie menținut într-un echilibru permanent. Compania Transelectrica, în calitate de unic operator de transport și de sistem, prin intermediul Dispecerului Energetic Național, are obligația să se asigure că în orice moment se realizează un echilibru între producție și consum.

Operațiunile de echilibrare a SEN prin furnizarea de energie electrică suplimentară sau, dimpotrivă, limitarea producției, reprezintă așa numitele *servicii tehnologice de sistem*. Aceste servicii sunt achiziționate pe bază de contract de la producători, la cererea Transelectrica. principalele componente fiind:

- *rezerva de reglaj primar de frecvență* - este reglajul automat descentralizat cu caracteristică statică, repartizat pe un număr mare de grupuri generatoare care asigură corecția rapidă (în cel mult 30 de secunde) a diferențelor între producție și consum la o frecvență apropiată de valoarea de consemn;
- *rezerva de reglaj secundar de frecvență-putere* - reglajul automat centralizat al frecvenței (puterii de schimb cu corecția de frecvență) pentru aducerea frecvenței/puterii de schimb la valorile de consemn în cel mult 15 minute;
- *rezerva de putere corespunzătoare reglajului terțiar*, compusă la rândul ei din:
  - *rezerva terțiară rapidă* - rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care sunt calificate pentru a realiza sincronizarea și încărcarea sarcinii în maximum 30 de minute, respectiv
  - *rezerva terțiară lentă* - rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care au timp de pornire și preluare a sarcinii mai mic de 7 ore.

Așa cum rezultă din susținerile reclamantei, Centralele de energie vizate de HG 138/2013 nu operează continuu pentru că nu au cumpărători de energie care să le asigure funcționarea neîntreruptă. Din punct de vedere tehnic, din cauza duratelor lungi de pornire, centralele de la CE Hunedoara cât și CE Oltenia nu ar putea presta anumite servicii de sistem decât în situația în care s-ar afla în funcțiune la momentul solicitării Transelectrica. Totodată, pornirea centralelor generează costuri foarte mari. De altfel, nota de fundamentare a HG nr. 138/2013 menționează că cele două societăți vizate înregistrează costuri crescute „datorită faptului că nu pot funcționa în continuu, iar atunci când sunt oprite nu pot presta nici servicii tehnologice de sistem datorită duratelor lungi de pornire și a costurilor foarte mari”.

În vederea acoperirii acestor deficiențe, statul român, prin HG nr. 138/2013, a acordat sprijin printr-un *pachet complet*, care cuprinde accesul garantat la rețelele electrice și accesul prioritar la dispecerizare, precum și asigurarea că vor livra servicii tehnologice de sistem. În acest sens, HG 138/2013 stabilește prioritatea la dispecerizare a celor două societăți, corelativ cu „obligația” societăților de a furniza *servicii tehnologice de sistem* - STS. În concret, aceasta înseamnă că Transelectrica este obligată să achiziționeze servicii de sistem prioritar de la CE Hunedoara și CE Oltenia, cu nerespectarea ordinii de merit economic. Reclamanta susține că acest beneficiu reprezintă în sine un ajutor de stat.

În absența prevederilor din HG 138/2013, se deduce că STS ar fi fost achiziționate pe criterii de competitivitate, în funcție de prețul mai mic oferit. Astfel, alte societăți, cum ar fi Hidroelectrică, ar fi livrat cu prioritate STS, aparent în detrimentul CE Hunedoara și CE Oltenia, întrucât costul serviciilor tehnologice prestate de Hidroelectrică este mult mai mic.

Reclamantul susține că textul HG nr.138/2013 răstoarnă ordinea dată de competiția economică liberă, conferind prioritate CE Hunedoara și CE Oltenia înaintea altor producători de energie electrică, cu atât mai mult cu cât statul român a acordat celor două companii acces garantat la rețelele electrice.

CONFORM CU ORIGINALUL

Aceasta înseamnă că societățile de energie menționate vor livra cu certitudine o anumită cantitate de energie electrică (la o putere medie de 200 MW - art. 1 din HG 138/2013, respectiv 500 MW - art. 2 din HG 138/2013), astfel încât să le fie asigurată funcționarea continuă.

Din conținutul normativ al HG 138/2013 rezultă că actul normativ atacat conferă societăților o "plasă de siguranță" în sensul că furnizorii de energie electrică vor fi obligați să cumpere parte din energia electrică pe care o livrează consumatorilor de la aceste entități. Mecanismul accesului garantat a fost creat pentru energia regenerabilă, pentru a promova sursele de producție ecologice, nepoluante. Astfel, o anumită cantitate din energia care ajunge la consumatorii finali trebuie să fie, în mod obligatoriu, energie regenerabilă.

Așa cum susține reclamantul, Statul român pare să fi transpus acest sistem în favoarea CE Oltenia și CE Hunedoara (care produc energie termo, adică energie considerată a fi poluantă), pentru a oferi mai multe beneficii celor două societăți, respectiv:

- vânzarea garantată a energiei electrice produse prin funcționarea continuă a centralelor;
- reducerea costurilor pentru prestarea serviciilor de sistem, prin eliminarea costurilor cu pornirea centralelor;
- producerea de energie la un preț mai bun (prin eliminarea costurilor cu pornirea centralelor) care poate fi vândută pe piața concurențială sau pe cea reglementată.

Reclamantul opinează că prin stabilirea acestor măsuri, cele două societăți beneficiază de un avantaj comercial în fața competitorilor, astfel încât instanța trebuie să verifice dacă măsura reprezintă ajutor de stat și dacă trebuia notificată Comisiei Europene.

Curtea de Apel reține faptul că pentru ajutorul de stat condițiile sunt prevăzute de art. 107 TFUE, în timp ce obligația de a notifica ajutorul de stat este reglementată de art. 108 alin. (3) TFUE, astfel că această a doua condiție de sesizare a Curții este îndeplinită.

Curtea de Apel reține că a doua întrebare preliminară se referă la respectarea dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr.72/2009/CE

Așa cum corect susține reclamantul Fondul Proprietatea, HG. nr. 138/2013 a fost emisă în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea energiei, conform căruia: „*prin hotărâre a Guvernului, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maximum 15% din cantitatea totală de combustibil echivalent, necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării*”.

Este de lămurit dacă acest articol reprezintă, așa cum susține reclamantul, o transpunere greșită a art. 15 alin. (4) din Directiva CE 72/2009, potrivit căruia:

„*Din motive de siguranța a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispencerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.*”.

Curtea constată că textul Directivei se referă la același tip de producători de energie - cei care folosesc ca sursă primară combustibili indigeni și are în vedere o limitare identică - la 15% din totalul energiei primare necesare pentru producția de energie electrică. Așa cum susține reclamantul, există o diferență între Directivă și transpunerea sa: Directiva vizează o altă măsură excepțională, respectiv cea de acordare a priorității la dispencerizare, iar nu accesul garantat, la care se referă art. 5 alin. (3) din Legea energiei. Dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directivă reprezintă un caz excepțional de competență a statului în adoptarea unei anumite măsuri pe piața de energie, respectiv acordarea de acces prioritar unor producători (în anumite condiții stricte).

Prin urmare, este de lămurit dacă este vorba despre o dispoziție excepțională, de strictă aplicare, care permite exclusiv acordarea de acces prioritar, iar nu și a accesului garantat reglementat prin HG nr. 138/2013, mai ales în contextul în care noțiunea de acces garantat este o noțiune autonomă, definită la pct. 60 din preambulul Directivei nr. 2009/28/CE conform căruia:

„*prin accesul garantat se asigură că toată energia electrică vândută și subvenționată beneficiază de acces la rețeaua electrică, ceea ce permite utilizarea unei cantități maxime de energie electrică din surse regenerabile de energie provenită din instalațiile conectate la rețeaua electrică*”, iar art. 16 alin. (2) lit. b) menționează că „*statele membre prevăd, de asemenea, fie accesul prioritar, fie accesul garantat la*

rețeaua electrică pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie”.

Din cuprinsul Directivei se desprinde concluzia că accesul garantat este acordat doar în cazul energiei electrice produse din surse regenerabile, nefiind permisă pentru surse de energie neregenerabile, adică așa cum este cazul energiei produse de CE Hunedoara și CE Oltenia.

În concluzie, sunt temeinice susținerile reclamantului în sensul că acordarea accesului garantat pentru energia electrică produsă de cele două societăți pare să constituie o încălcare a dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE.

Așadar, este necesară interpretarea dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 72/2009/CE, pentru a stabili dacă, în temeiul acestui text de lege, un stat membru poate acorda acces garantat unor societăți care produc energie din surse neregenerabile, adică dacă accesul prioritar - reglementat de art. 15 alin. (4), implică și un acces garantat pe piață al energiei neregenerabile.

Directiva nr 72/2009/CE este un act normativ adoptat de o instituție a Uniunii Europene, astfel încât condiția referitoare la interpretarea unei norme de drept european este îndeplinită și în cazul celei de-a doua întrebări preliminare.

Necesitatea sesizării CJUE

CJUE în jurisprudența sa a reținut următoarele:

„ în cele din urmă, aplicarea corectă a dreptului comunitar se poate impune în mod atât de evident încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile privind modul de soluționare a întrebării adresate. Înainte de a concluziona că este vorba de o astfel de situație, instanța națională trebuie să fie convinsă că acest aspect se impune în mod la fel de evident și instanțelor naționale ale celorlalte state membre și Curții de Justiție. Doar în cazul în care aceste condiții sunt îndeplinite, instanța națională se poate abține să mai trimită această întrebare Curții de Justiție și poate să o soluționeze pe propria răspundere. Cu toate acestea, existența unei astfel de posibilități trebuie să fie evaluată în funcție de caracteristicile proprii dreptului comunitar, de dificultățile specifice pe care le prezintă interpretarea acestuia și de riscul divergențelor de jurisprudență în cadrul Comunității”.

Această recomandare a Curții rezultă și din pct. 13 din Recomandările CJUE către instanțele naționale cu privire la trimiterea întrebărilor preliminare:

„o instanță națională poate, în special în situația în care se consideră suficient de lămurită de jurisprudența Curții, să decidă ea însăși cu privire la interpretarea corectă a dreptului Uniunii și cu privire la aplicarea acestuia la situația de fapt pe care o constată. Cu toate acestea, o trimitere preliminară se poate dovedi deosebit de utilă atunci când se ridică o nouă problemă de interpretare care prezintă un interes general pentru aplicarea uniformă a dreptului Uniunii sau atunci când jurisprudența existentă nu pare a fi aplicabilă unei situații de fapt inedite”.

Așadar instanța națională investită cu soluționarea unor litigii referitoare la aplicarea și interpretarea dreptului european este încurajată de CJUE să uzeze de posibilitatea de a formula o trimitere preliminară pentru a obține elementele utile de interpretare a dreptului Uniunii. În cazul primei întrebări, necesitatea sesizării instanței CJUE este determinată de împrejurările cauzei, care se circumscriu unui ajutor de stat. Intervenția CJUE ar fi benefică pentru a analiza condițiile ajutorului de stat întrucât avantajul conferit producătorilor vizați de HG 138/2013 nu rezultă din simplul transfer al vreunei sume, a vreunui bun sau a vreunei alte valori, ci din mecanismul complex de funcționare a pieței energiei. A doua întrebare vizează limitele aplicării dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Directiva 72/2009 și, în concret, dreptul statului de a acorda acces garantat la rețele unor societăți de producere a energiei electrice din surse neregenerabile. Niciuna din aceste probleme nu își găsește un răspuns neechivoc în art. 107-108 TFUE, în Directiva nr. 72/2009/CE sau în alte acte ale instituțiilor Europene.

Procedura de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene

Procedura transmiterii întrebărilor preliminare către CJUE este guvernată de:

- dispozițiile art. 93 - 118 din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Uniunii Europene (Regulamentul de procedură); și de
- Recomandările Curții de Justiție a Uniunii Europene în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare.

Potrivit celor două prevederi europene, momentul adecvat pentru a efectua o trimitere preliminară intervine de îndată ce instanța națională constată că, pentru a putea soluționa cauza cu care a fost investită, este necesară o decizie asupra interpretării dreptului Uniunii.

În ceea ce privește forma și conținutul cererii adresate CJUE, aceasta trebuie să cuprindă:

CONFORM CU ORIGINALUL

- textul întrebărilor adresate Curții cu titlu preliminar;
- o expunere sumară a obiectului litigiului, precum și a faptelor pertinente, astfel cum acestea au fost constatate de instanța de trimitere, sau cel puțin o expunere a circumstanțelor factuale pe care se întemeiază întrebările;
- conținutul dispozițiilor naționale care ar putea fi aplicate în speță și, dacă este cazul, jurisprudență națională pertinentă;
- expunerea motivelor pentru care interpretarea solicitată este necesară în soluționarea cauzei cu care a fost investită instanța națională, respectiv a motivelor care au determinat instanța de trimitere să solicite interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii, precum și legătura pe care instanța de trimitere o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal.

Pârâții și intervenientul din cauză au depus concluzii scrise arătând că nu se impune sesizarea CJUE cu întrebare preliminară, întrucât situația este suficient de clară și instanța de judecată națională poate soluționa cauza fără o interpretare dată de CJUE. De asemenea, pârâții au apreciat inadmisibilă solicitarea reclamantei de sesizare a CJUE, cu motivarea că pronunțarea unei hotărâri preliminare nu poate viza aspecte particulare ale litigiului dedus judecătii. Mai arată că instanța națională poate decide ea înseși cu privire la interpretarea corectă a dreptului comunitar și cu privire la aplicarea acestuia situației de fapt deduse judecătii. Totodată, menționează faptul că în speță nu ne aflăm într-o situație de sesizare obligatorie a CJUE, iar, pe de altă parte, cererea preliminară trebuie adresată doar atunci când instanța consideră că există dubii în legătură cu aplicarea dreptului Uniunii Europene.

În concluzie, având în vedere cele mai sus-arătate, Curtea de Apel ca instanță de fond va dispune sesizarea CJUE cu următoarele întrebări preliminare propuse de reclamant:

- I. *"Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a doua societăți cu capital majoritar de stat:*
  - a) *acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de a achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și*
  - b) *acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora, reprezintă ajutor de stat în înțelesul art. 107 TFUE, respectiv: (i) este o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, (ii) are caracter selectiv și (iii) poate afecta schimburile comerciale între statele membre?*

În cazul unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art 108 alin. (3) TFUE?;

- II. *Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru doua societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art. 15 alin. (4) din Directiva nr. 2009/72/CE?"*

Curtea va respinge excepția lipsei de interes a acțiunii reclamantului Fondul Proprietatea, precum și cererea de suspendare a judecării cauzei solicitată de pârâțul SC Complexul Energetic Hunedoara SA, ca fiind neîntemeiată.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:**

Respinge excepția lipsei de interes a acțiunii **reclamantului Fondul Proprietatea SA**, cu sediul în București, cu sediul ales la SCA Popovici Nițu & Asociații, cu sediul profesional în Calea Dorobanți nr.239, et.6, sector 1, în contradictoriu cu **pârâții Guvernul României**, cu sediul în sector 1, București, Piața Victoriei, nr. 1, **SC Complexul Energetic Hunedoara SA**, în insolvență, în insolvency, en procedure collective, prin administrator judiciar Expert Insolvență SPRL, cu sediul în Petroșani, str. Timișoara, nr. 2, județul Hunedoara, **Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica SA**, cu sediul în sector 3, București, str. Olteni, nr. 2-4 și **Complexul Energetic Oltenia SA**, cu

sediul în Târgu - Jiu, str. Alexandru Ioan Cuza, nr. 5, județul Gorj, respectiv **intervenientul Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri**, cu sediul în sector 6, București, Splaiul Independenței, nr. 202E, ca nefiind întemeiată.

Respinge cererea de suspendare a judecării formulată de **pârâtul SC Complexul Energetic Hunedoara SA** ca neîntemeiată.

În temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene raportat la art. 19 alin. 3 lit. b) din Tratatul privind Uniunea Europeană, dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene spre a se pronunța, cu titlu preliminar, în litigiul care face obiectul prezentului dosar privind pe **reclamantul Fondul Proprietatea S.A.**, în contradictoriu cu **pârâții Guvernul României, S.C. Complexul Energetic Hunedoara S.A., Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica S.A. și Complexul Energetic Oltenia SA**, respectiv **intervenientul Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri**, cu privire la interpretarea următoarelor norme europene:

a) Art.107 și 108 alin.3 din TFUE, în sensul de a lămuri dacă *«Adoptarea de către statul român a unei reglementări care prevede în favoarea a două societăți cu capital majoritar de stat:*

a.1. acordarea de acces prioritar la dispecerizare și obligația operatorului de transport și sistem de a achiziționa servicii tehnologice de sistem de la aceste societăți și

a.2. acordarea de acces garantat la rețelele electrice pentru energia electrică produsă de cele două societăți care să asigure funcționarea continuă a acestora, reprezintă ajutor de stat în înțelesul art.107 TFUE, adică reprezintă o măsură finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat, respectiv dacă are caracter selectiv și dacă poate afecta schimburile comerciale între statele membre. În ipoteza unui răspuns afirmativ, acest ajutor de stat era supus notificării prevăzute de art.108 alin.3 din TFUE? »

b) art.15 alin.4. din Directiva 2009/72/CE a Consiliului European , în sensul de a lămuri dacă: *« Acordarea de către statul român a unui drept de acces garantat la rețeaua electrică pentru două societăți cu capital majoritar de stat, care să asigure funcționarea continuă a acestora, este conformă cu dispozițiile art.15 alin.4 din Directiva nr.2009/72/CE? »*

În temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, suspendă judecata fondului.

Prorogă pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate invocată în cauză până după pronunțarea CJUE asupra cererii de întrebare preliminară.

Cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Recursul se depune la Curtea de Apel București – Secția a IX-a de contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată în ședință publică azi, 03.03.2020.

PREȘEDINTE
SILVIU GABRIEL BARBU

GREFIER
RAMONA MARIANA LOREDANA BARBU

Red. /Tehnored. S.G.B/8 ex.

Data redactării :

lucrat 6 comunicări la data de _____

semnătură grefier _____